

Indhold:

Ludvig og Anne Marie. — Fra Amerika. — Trondhjem (med Billeder). — De sidste Begivenheder. — Nyheder.

Ludvig og Anne Marie.

(Oversat og bearbejdet efter Melchior Meyr.)

(Slutning fra No. 33).

Omtrent ved samme Tid blev det bekendt, at en Bonde i Nærheden havde kjøbt sig Gaard i en anden Bygd, og at hans Gaard var tilsalgs. Nu kunde hverken Moderen eller Søsteren bære sig længer; de sluttede Forbund med Søsterens Mand, Landhandleren, og gif den Gamle paa Livet.

Omdøbt som denne havde inset, at dette vilde komme, og selv skjønnte, at det ikke vel kunde grejes paa anden Maade, tog han dog frygteligt paa Vej. Han spurte, „om de var blevet gale Allesammen?“ De mulige og umulige Indvendinger kom han frem med, og det ene Af! og Ve! kom efter det andet. Hans sidste Grund var „Omgangen med disse Bladsfolk.“ Men den havde Landhandleren godt for at gjendrive. Bageren var opvoget i en anden Landsby og havde ingen Slægt her. Hans eneste Datter skulde ægte Hans, som var Gaardmandsgut, om end den ringeste i Landsbyen. Den Gamle havde ikke flere Kugler at skyde ud, og da han lidt efter lidt var bleven træet, saa raabte han: „Naa i Guds Navn da, — saa faar han saa hende!“

Kvindfolkene, der havde taget det Hele saa ivrigt, som om det gjaldt dem selv, raabte højt af Glæde og roste den Gamle over al Maade. Da sagde Landhandlerens Kone: „Lad mig saa gjøre det, jeg vil!“ Hun raabte paa Andreas og sagde, at han skulde hente Ludvig; han var ude i Haven, sagde hun. Andreas nikkede for at vise, at han forstod hende godt, og gjorde det. Da de kom ind i Stuen, begyndte Søsteren med en Forretningssmine: „Det var netop dig, vi talte om, Ludvig. Vi har faat et Tilbud, som du maa høre. Den vakreste og rigeste Jente i hele Ries siger ja strax, bare du vil.“ — „Hvad er det for en?“ spurte Ludvig. — „Datter til Bærten i *.*“ — Denne Jente var virkelig om ikke den

skjønneste, saa dog i det Mindste en af de skjønneste og rigeste.

Ludvig saa nu tvivlende paa Søsteren; thi hun havde talt ganske alvorligt, og de Andre saa ligesaa alvorlige ud; — endelig svarte han: „Jeg siger saa mange Tak!“ — „Naa?“ raabte Søsteren, „er hun heller ikke tilpas?“ — „Jeg har ikke Noget imod hende; men jeg vil ikke gifte mig.“ — „Saa?“ sagde Søsteren, „ja det var jo en anden Sag.“

De Andre smittede den Gamle. „Nej, det var nok hvad jeg sa!“ sagde han til de Andre. „Det gif saa bagvendt, da han prøvde sig første Gang, at han har givet sig rent. Om vi nu vilde give ham Tømmermandsdatteren, som „danser saa godt“, og som er mere værd end alle de andre Bondejenter i Ries tilfammen, saa er jeg vis paa, han svarer: „Jeg siger saa mange Tak!“ — „Nej, vilde du virkelig det, Ludvig?“ spurte Moderen og vendte sig mod ham.

Truffet og forvirret saa han snart paa den Ene snart paa den Anden, men længst paa sin Far, som dog holdt sig godt. Men Mor kunde ikke længer. Hun gif hen til ham: „Na, se nu lidt glad ud engang, Ludvig! Vi har faat overtalt din Far; — du skal saa Anne Marie!“ Ludvig kunde ikke røre sig, ej heller tale; ogsaa alle de Andre taug. Endelig gif han hen og tog sin Far i Haanden og trykkede stærkt til. „Se saa, nu skal man saa Tak atpaa,“ sagde denne. „Gaa hen!“ tilføjede han, da Ludvig slap ham forat takke de Andre, — „gaa hen og gif det til Jenten, saa faar vi en Ende paa det!“ — Ludvig lod sig ikke bede to Gange. Han takkede endnu nogle Gange, og saa satte han afsted.

Han kom som i en Drøm til Bagerens Hus. Da han stod i Døren, sagde hans Ansigt Altsammen. Som ved et Trylleslag straalte hans Glæde tilbage fra hendes Ansigt; hun sløj imod ham, omfavnede ham og græd; de græd begge to. „Du er min, Anne Marie, nu er det mine Forældres Vilje!“ Han trykkede hende endnu fastere ind til sig; hendes Hoved bøjede sig over tungt af Glæde mod hans Bryst. — Det var et af de Djebligt, der forekommer En som en uforsjættet Gave, skjønt man har stridt for det under Nød og

Sorg i Længsel og Taalmodighed. — Derfor havde Vorherre ogsaa Noget i Baghaanden; for han er rig, naar han begynder. To Dage efter denne heldige Afgjørelse kom den Efterretning til Bageren, at den gamle Jomfru af Anne Maries Slægt, som boede i Stuttgart, og som Anne Marie havde tænkt at tage til, var død. Denne gamle Jomfru havde selv lidt meget af ulykkelig Kjærlighed i sine Dage og havde fulgt vel med i Anne Maries Kamp, og nu fandtes der, at hun havde testamenteret hende to Tusinde Gylden, og det havde hun gjort, stod der i Testamentet, fordi Anne Marie havde holdt sig saa brav. — Da man fortalte Storbonden om denne Lykke, sagde han strax: „Det var vel, at dette ikke blev bekendt før; thi nu kan Ingen sige, at jeg har sagt ja for Pengenes Skyld.“ Men nu, da Gutten fik Penge med sin Tilkomme, følte han sig ogsaa istand til selv at give noget Mere; thi sliige er de rige Folk! Han kjøbte Gaarden, som var tilsalgs, forat Ludvig kunde saa den i Brudgave, skjønt den kostede Adskilligt over hvad han dertil havde bestemt, og han gav ham fuld Besætning og Gaardsredskab. Derpaa bestemte han selv Fæstedagen.

I Mellemtiden fandt de første Besøg Sted. Det var en underlig Stund, dengang Anne Marie ved sin Formynders Side for første Gang satte sin Fod paa Storbondens Grund. Ludvig var ilet afsted for at møde dem, og hans Forældre ventede sine Gæster paa Svalen. Saa kjæk en Pige det var, kom der dog en Skjelven over hende, da hun gif den stolte Bonde, som saa længe havde staaet for hende som den, hun havde frygtet mest i Verden, imøde for at hilse ham. Men hun blev meget venlig modtaget, det forstaaer sig. Saasnart Storbonden engang havde givet sit Bifald til Forbindelsen, var Alt i hans Dje i sin Orden, — og Gud naade den, som da ikke ogsaa fandt hende udmærket!

Da Anne Marie saa Forældrenes Venlighed, vandt hun Modet igjen og svarte paa alle deres Hilsningsspørgsmaal med saadan Ynde og Besejdenhed, at Gamlen selv tog hende ved Haanden og førte hende ind i Stuen. Som man sad her ved det velforsynede Bord, samtalte man, som om der aldrig havde været Noget iveness, ikke den

mindste Hentydning tillod man sig. Derimod talte man meget om de glade og hædrende Nyheder: om den Arv, som var tilfaldt Anne Marie, og om den ny Gaard, som var kjøbt, og om alt det, som der skulde ordnes. I den Anledning gjorde Pigen nogle Bemærkninger, som hædredes med Storbondens fulde Bifald, idet han lagde til, at han nok skjønte, at hun forstod sig paa den Ting. Naturligvis sad Ludvig snart ved sin Fentes Side. Da hans Mor for første Gang saa det smukke Par sammen, betragtede hun dem med underligt Velbehag, og et fornyet, fint Smil spillede om hendes Mund, da hun en Stund efter ogsaa greb Gamlen i en lignende Betragtning. Gjæsterne tog omsider Afsted, og Ludvig fulgte dem paa Bejen. „Nu,“ spurte Konen, „hvad synes du om Fenten?“ Gamlen svarte alvorligt: „Hun er meget brav.“

Mellemtiden er der ikke synderlig Meget at sige om, naar undtages et Besøg, som den gamle Storbondens sammen med Ludvig aflagde i Nørðlingen. Begge havde klædt sig i sin bedste Stas; thi i Grunden var det ikke Andet, den Gamle vilde der, end blot vise sig sammen med sin Søn. Da han derfor gjerne vilde træffe Beskjendte, tog de Bejen til sit vanlige Værtshus. Da de saa sig om i Stuen, opdagede de til sin store Forbauselse hende ved et Hjørnebord hele Smedbondens Familie: Far, Søn, Datter og Pige. Nu var det deres Tur til at blive forelegne. De vidste heller ikke rigtig, hvad de skulde sige; især saa Mikkel dygtig skamfuld ud. Smedbonden samlede sig først, han stod op, gik dem Begge imøde og sagde: „Nu, efter som jeg hører, kan jeg ønske dig til Lykke?“ — „Ja vist,“ svarte Storbonden med Værdighed, „du kan det.“ — Derpaa satte Smedbonden et smilende Ansigt op og sagde: „Du er vel vred paa mig, du Ludvig, kan jeg tænke? Men jeg har nok ikke været værst imod dig endda, jeg; for havde jeg behandlet dig som Storbondens Søn, saa havde det vel ikke set sig ud som nu.“ — „Nej vist,“ raabte Mikkel, som ogsaa havde rejst sig; — man kunde baade græde og le af at se paa ham; thi han havde ond Samvittighed; — „ja, havde det ikke været, fordi vi vilde stille det saa, saa skulde mange Ting være ugjort og fremfor Alt det Spillet den Søndagskvælden.“

Ludvig var altfor glad til at være nøje paa det. Han svarte derfor, saa en kunde mærke, han var vogen, men god af sig alligevel: „Naa, saa det ogsaa skal gaa for et Vennestykke? Nu, lad gaa! Men at jeg ikke saa ganske har taget det saa hidtil, daar du være saa snil at undskyld mig, min kjære Mikkel; du gjorde det altfor godt, ser du.“ Derpaa hilste han paa Malene og Pigen. Den Første blev gloende rød og saa saa vakkert paa ham, at han tilgav hende Alt med en Gang og rakte hende Haanden til Forsoning. Pigen stirrede paa ham som paa en Prins. Hun kunde slet ikke begribe, hvorledes hun nogeninde havde kunnet kaste sine Dine paa en saadan En, og gjorde sig saa liden, hun kunde bort i Krogen. Paa Hjemvejen sagde Ludvig til sin Far: „Jeg er rigtig glad for dette.“

Endelig kom den Dag, da der skulde „gjøres Kontrakt“ mellem Ludvig og Anne Marie. De to Elskende havde i den senere Tid længtet meget efter denne Dag. Deres Lykke var saa stor, at ganske naturligt af og til den Frygt maatte komme over dem, at den ganske kunde vinde som en Døym, og Underkristen var en ny, kraftig Forsikring og gav dem fast Grund at staa paa. Det er nu ikke altid sagt, at de Elskendes Lykke er afgjort, fordi Familjerne kommer sammen til Afslutning af en saadan Kontrakt. Undertiden kan Underhandlingen om selve Medgiften fremkalde Strid, og en Dye, som den ene Part vil have, og den anden ikke vil give, kan foraarsage et Brud, som ofte blot bliver gjort godt igen ved de unge Folks Bønner. Naar nemlig Guttens Far efter gjentagne forgjæves Opfordringer siger til Pigen: „Jeg havde da aldrig tænkt, at du var saa knipendes af dig! Jeg vilde rigtig skamme mig“ o. s. v., saa hænder det, denne slaar sig vrang, bliver vred, slaar i Bordet, saa det danser med baade Kopper og Krus, og striger forbitret: „Jeg har gjort saapas for Datter min, at jeg slet ikke kan forsvare det for de andre Ungerne, og saa kommer du her og —?“ o. s. v. o. s. v.

I nærværende Tilfælde behøvede man rigtig nok ikke at frygte noget Saadant. Ludvigs For-

ældre var altfor stolte Folk til at de skulde ville prutte; desuden vare Omstændighederne af en lidt anden Art her. Efterat man nu om Eftermiddagen havde forsamlet sig opi Storstuen hos Storbonden og havde gjort Konens Bagerer og Drifkevarer den Værelse, det tilkom, satte man sig til en Underhandling, som snart var gjort. Protokolfører var Skolelæreren i Landsbyen, en af det gamle, gode Slags. Efterat Storbonden havde indledet Underhandlingen med nogle værdige Ord, blev det afgjort, at Anne Marie skulde bringe Ludvig halvtredje tusinde Gylden (da denne Sum blev nævnt, gav Skolemesteren Storbonden, som han kjendte, et høfligt Nik, som om han vilde sige „Jo, Jo!“) i Medgift og Ludvig Anne Marie sin Gaard med Alt, hvad der fandtes paa den. Bageren gjorde den Bemærkning, at man ved saadanne Lejligheder plejede at gjøre visse Betingelser, forjaavdt den ene af Vægtfolkene skulde dø, uden at der fandtes Livsarvinger. Ludvig, som skjønte, at den Gamle herved vilde imødefomme eller kanske ogsaa prøve hans Far, sagde raast: „Vi haaber med Guds Hjælp at beholde Livet og bestemmer ikke Noget for et saadant Tilfælde. Dør jeg, saa tilhører Gaarden min Kone, ligesom i modsat Fald hendes Formue tilhører mig. Anderledes gjør Far ikke det.“ Storbonden taug; han tænkte sig den Mulighed, at Anne Marie som barnløs Enke skulde komme til at eje Gaarden og ved et nyt Vægtfolk bringe den ind i en anden Familie. Men Ludvig raabte: „Er det ikke saa, Far?“ og Bonden svarte: „Jo vist, jo; det bestemmer vi ikke Noget om.“ Hans Ansigt saa imidlertid bagefter ud, som om han vilde sige: „Gjør mig det efter!“

Da det Nødvendige var aftalt, opsatte Skolemesteren de forskjellige Betingelser, læste dem op som en Præst, dappede Benen og rakte den frem til Underkrist. Da Alle havde gjort dette efter Tur, greb Ludvig raast sin Kjærestes Haand, holdt den fast og trykkede den, som om han aldrig mere vilde slippe den. Nørte Lykønskninger lod fra alle Kanter. Imidlertid var det blevet Kvælden, og nu skulde først Højtiden begynde. Det var ikke for Jettet, baade Konen og Datteren havde gaat ud og ind. Bordet blev ryddet, og der blev lagt en vakkert vævet Dug paa det, og saa blev der drikket op. Dobbelts Besætning af Tallekener og Sølvtøj spaaede et godt Maaltid, hvilket Skolemesteren syntes at bemærke med stor Tilfredshed. I Skinnet af Lydene, som stod saa stafeligt paa Bordet, saa den velmalede, renlige Storstue meget hyggelig ud.

Det varede ikke længe, saa kom hele Familien. Efterat man endelig var nogenlunde færdig med Lykønsningerne, som regnede ned over dem, kom endelig ogsaa den gamle Præst. Kjærestefolkene tog selv imod ham, og Alle hilste. „Nu, er du nu fornøjet, Anne Marie?“ — „O, Hr. Pastor!“ svarte hun i en Tone, som sagde Mere end nogen Forjuring. Den gamle Herre saa høfligt spøgende paa hende og sagde: „Det ser dog ud til, at Dyden ogsaa er værd noget her i Verden og kan føre til Noget! Pengene og Stand er dog ikke Alt!“ — Pigen blev rød og svarte: „Jeg skammer mig over de Ord, jeg kom med dengang. Jeg er tusinde Gange saa lykkelig, som jeg forjener.“ — Præsten nikkede bifaldende og sagde: „Paa den Maade vinder du, hvad du endnu mangler.“

Da han en Stund efter stod alene og med glædestraalende Blik betragtede Selvskabet, gik Storbonden hen til ham og sagde: „De er glad, Hr. Pastor, og det har de ogsaa Grund til at være; thi det, som sker idag, er nu egentlig deres Gjerning.“ — „Min,“ spurte Præsten. — „Ja Deres,“ vedblev Bonden. „De blander Dem ikke i Familienliggendet? Nej vist gjør De ej; De gjør det blot paa en behændig Maade.“ Den gamle Herre spurte med elskværdigt Skjelmeri: „Har jeg ikke gjort ret da?“ Bonden trykkede hans Haand og sagde: „Jo, ret har De gjort, Hr. Pastor!“

Det siger sig selv, at Vægtfolkene ikke lod det mangle paa Opmærksomhed og navnlig ikke glemte at nøde sine Gjæster; thi det hører til god Skik. Nest Høflighed viste man nu Præsten; men de venligste og hjerteligste Vægsbevisninger blev dog Anne Marie til. Hun fik de bedste Stykker paa sin Talleken, og naar man talte til hende, var det altid i den blideste og sømteste Tone. Man følte, at man havde Noget at gjøre godt igjen her, og man gjorde Mere og gjorde det be-

dre, end man vilde have gjort for en anden Svi-gerdatter, om hun havde været aldrig saa rig. Al den Kjærlighed, disse Folk ejede i sit Bryst, blev udøst over Anne Marie.

Anne Marie spiste lidet, og da det led mod Slutningen af Gjæstebudet, blev hun mere og mere stille. Hendes Sjæl dvælede ved Fortiden. Hun tænkte paa sin Kjærlighed og sin Nød, paa sin Bitterhed og sine Klager, og Altsammen havde nu forvandlet sig til uendelig Lykke. Hun tænkte paa det Fiendskab, som hun havde lidt saadan under, og som nu var forvandlet til den sømteste Kjærlighed. Da Storbonden rakte hende det største og smukkeste Stykke af Højtidslagen, han netop havde skaaret op, gjorde den Godhed og Vægtelse, som lyfte ud af hans Ansigt, et saadant Indtryk paa hendes bløde Hjerte, at hendes Dine fyldtes med Taarer. Hun spiste et lidet Stykke for at gjøre Værelse paa Gaven; men hendes Sjæl var i vemodigt Oprør, og det overfyldte Hjerte maatte lettes; Taarerne brød frem; det var ikke muligt at tvinge dem.

Alle saa alvorlige og bevægede paa hende; de fleste forstod at tyde disse Taarer. Der opstod en højtidelig Tausshed. Ludvig trykkede paa hendes Haand, og Kvindfolkene fik selv Taarer. Storbonden sad stille; men i hans Blik tændtes en Ild, hvoraf Præsten følte sig endnu stærkere greben end af Brudens Naavn. Ingen vilde tage Ordet, og Præsten tænkte endelig selv paa ved nogle passende Ord at saa Samtalen i Gang igjen; men saa kom en Anden ham i Forjæbet. „Beslehans“ havde staaet en Stund og forundret betragtet Anne Marie, som græd; da det nu aldrig tog nogen Ende med Taarerne, men de tværtimod altid brød frem paany, rejste han sig op, gik hen til hende og sagde i den alvorligste Tone af Verden: „Hvad græder du for nu da, Anne Marie? Nu har du'n jo!“ Denne barnslige Tale lokkede et Smil frem paa Anne Mariens Ansigt og vakte Munterhed i hele Gæstebudet; Anne Marie sagde: „Du lærer vel ogsaa engang at forstå, hvorfor jeg græder, Gutten min! Men nu skal det være nok.“ Og saa tørrede hun Taarerne bort.

Ser Uger bagefter var der Bryllup. Der var kun een Mening om Præstens Skjønhed, Brudeparets Bevægelse, deres prægtige Klædning, det ypperlige Bryllupsmaaltid, hvorved Konen i Landsbyens Værtshus, hvor vi erindrer, at alle Bryllupper holdtes, rent overgik sig selv, og den overordentlige Moro der havde været. Musikantterne havde ikke gjort sig Høst paa mange Aar. Festens Glanspunkt var forresten det Nøjeblik, da Storbonden opmuntret af Vinen lod sig bevæge til at danse tre Gange ganske alene med Bruden. Han svingte sig nok saa taftfast, men vel lidt stivt, og der laa en saadan forunderlig Blanding af Galanteri og Selvbehagelighed i hans Ansigt, at et Par ældre Kvindfolk, som han ofte havde danset med i sin Ungdom, ikke kunde lade være at puffe til hinanden. Da Storbonden under Alles Bifald var færdig med den tredje Tur, kunde han i uforstyrret Glæde byde hende et Glas Vin og derpaa sige til en fortrolig Ven: „At Bruden er den Væreste, det har jeg set; men at hun ogsaa danser bedst i hele Landsbyen, det kan jeg nu selv vidne; for jeg har prøvet det. Kort sagt: Gutten har ikke været saa dum endda!“

Ende.

Fra Amerika.

(Af en Landsmand.)

I.

For at spare Læseren en vistnok trættende Vandring gennem den amerikanske Bladlitteraturs vidtløftige Mark, vil jeg besøge en af Pressens Konger, som kan fortælle os om dens ydre Magt.

Paa Hjørnet af det prægtige Broadway, Midtpunktet for New-Yorks Færjel, og Ann Street staaer en af udelukkende hvidt Marmor og Jern i Renaissancestil opført Bygning paa 5 Stokværk. At et saadant Pallads ikke findes i Norge, behøver vel ikke at siges. Til den uhyre af Søjler baarne Portal paa Hjørnet af de nævnte Gader kommer man over en 2 Trin høj bred Perron. Det er det største New-Yorker Blad „Heralds“ Residenslok. Lige over for er en Kirke og det af graat Marmor byggede Hotel „Astor House“, som en Gang var New-Yorks første Hotel, men nu i Størrelse og Pragt er langt overhøjet

af andre. Herfra kan man i al Mag kaste et Blik paa Broadways blygende Mennefebrimmel.

Medens man anstiller disse Sagttagelser, trænger sig en altid ny Mennefebrimmel forbi os, og gennem de frem- og tilbageværende Døre ind i „Office“ eller Kontoret. Auktioneren, Kjøbmanden, Næderen, den Employssøgende, Fabrikanten, Lejeren, Husejeren, kort den, som har Noget at tilbyde eller søge, kommer hid, kaster sine Papper i Form af et Avertissement paa Papiret, leverer det til en Kommiss, betaler og er sikker paa, at det den næste Morgen læses af Hundrebetusinder og derved baner Vejen for hans Pappers Opfyldelse.

Bag Glasvæggene derhenne er Kassen, Bogføreren og overhovedet den hele Forretnings Bestyrelse, som bestyres af et Dusin Bogholdere, thi omdøbt den aarlige Omsætning af „Herald“ beløber sig til over 2½ Million Dollars, saa er der dog, da Alt (Abonnement og Avertissement) uden Undtagelse sker imod kontant Betaling, forholdsvis mindre Striverier end ved mange Tidninger af mindre Betydning.

Gjennem en Glasvæg føres man fra „Office“ op ad en Vindetrappe til 2den Etage, hvor Redaktionskontorerne findes. En ung Neger modtager i Forværelset Besøgene og fører dem til Modtagelsesværelset, i hvis Midte et rundt, med alle mulige Skrivematerialier forsynet Bord staar. Man behøver kun at skrive sit Navn paa et Kort og sende det til Bestyreren for at blive modtaget.

Denne Værelse er egentlig kun en Afdeling af en Sal, som ved uigennemsigtige Glasvægge er inddelt i 12 Afdelinger, hvoraf der i hver enkelt sidder 1 til 4 Redaktører i Forhold til det Arbejde, som netop skal udføres. „The City Editor“ har de fleste Folk under sig, nemlig 12 Referenter, hvilket Antal ved Valg og andre Anledninger endnu forstærkes. Redaktionspersonalet bestaar af 50 Personer. Men desuden har „Herald“ en anden højst vigtig Medarbejder, nemlig Publikum selv; thi den antager vigtige Nyheder, som den ikke har kunnet opdrive gennem egne Kanaler, af tilforlidelige Folk og betaler godt derfor. Navnlige er dette Tilfældet angaaende Ulykker paa Søen, ligesom da ogsaa „Herald“ i Marineanliggender er en speciel Autoritet. Naturligvis maa han være alene om Besiddelsen af en Efterretning, og derfor bliver ogsaa først den næste Dag det stipulerede Honorar udbetalt. Da derfor en Dag Styrmanden paa et med Mandskab og Passagerer færdigt Dampskib som den eneste Bjergede kom til Hovedredaktøren, Bennet, og tilbød ham Efterretningen, bevilgede denne ham 500 Dollars derfor paa den Betingelse, at han maatte blive paa Kontoret til næste Morgen, dels for at aflægge en fuldstændig Beretning, dels for ikke at gjøre Andre delagtige i Nyheden.

„Herald“ staar ifølge sit hele Forhold i stadig Berel- virkning med Publikum. Høje Embedsmænd — Præsidenter, Kongresmedlemmer, Kjøbmænd, Arbejdere, emanciperede Damer, Præster af alle Belændelser, kort, alle Samfundsklasser finder i „Herald“ det Blad, som beretter alt Nyt, men sjelden og da ofte kun vakkende tager Parti for en Person, en Sag eller et Princip. Men denne realistiske Grundsetning — det Nyeste først og aller udførligst — forbundet med den elegante, hjemmelde Skrivemaade, med en høj Grad af Tingighed eller Satire, med hvilken alle de Personer og Ting, som kommer til Orde i Bladet bliver behandlet, giver „Herald“ noget saa Tillokkende som neppe noget andet europæisk eller amerikansk Blad. Fra Præsidenten til Politikstabelen, fra Astor til Støvlepub- liseren er ingen sikker for den Spottens Svøb, som „Herald“ daglig svinger, og som gjør den til det mest frygtede og forhadte, men paa samme Tid ogsaa til det mest yndede Blad paa denne Side Atlanterhavet.

Redaktionens Omsætninger er betydelige; thi hver af Referenterne faar aarlig fra 1000—1500 Dollars og hver af Redaktørerne fra 3000—5000, nogle endog 10,000 og Hovedredaktøren 20,000 Dollars aarlig. Det Heles Leder er James Gordon Bennet, under hvis Forsjæde hver Middag holdes et Raad, og Dagens Løsen for de ledende Artikler udgives. Naar nu hertil føjes, at „Herald“ holder Originalkorrespondenter i alle Verdensdele, saa kan man tænke sig, hvor meget Anstæffelsen, Sigtningen og Bearbejdelsen af Læsestoffet maa koste. For kun at nævne et Exempel, saa holder den egne Dampjagter, som ikke har Andet at gjøre end at gjenemkrydse Bugten og Havnen ved New-York for at optage Navne paa de daglig ankom- mende Skibe og hver Nat bringe dem til Kontoret, medens den øvrige New-Yorker-Pressen lader sig nøje med nogle Sejlbaade og derfor beretter en stor Del af de ankomende Skibe en Dag senere.

Alle Nyheder fra Indlandet telegraferes til den New-Yorker associerede Presse, hvoraf „Herald“ er Medlem, thi paa Grund af det uhyre Terrain affees ganske fra Korrespondance pr. Post. Foruden disse Telegrammer faar „Herald“ desuden Specialdepecher fra Havana og fra Europa. Den første Underretning om den diplomatiske No-

tevegel mellem Prejsen og Frankrig i Luxemburgersprogs- maalet blev telegraferet „Herald“ fra Paris, og fra den igjen som Nyhed til Europa. „Heralds“ første Kabel- depeche var, saavidt vides, Kongen af Prejsens fuldstæn- dige Tale ved Aabningen af Nationalforsamlingen i 1866. Den omfattede 1200 Ord a 2 Dollars. Den første tele- graffiske Triumf i Europa var den i Dublin for et Aarstid siden af John Bright holdte Tale, som Londoner „Times“ lod sig telegrafere og dermed fyldte 3 Spalter. Men under Borgerkrigen lod „Herald“ sig telegrafere en Slagbe- retning paa en hel Side (6 Spalter = 8 Spalter i „Times“).

Et Numer af „Herald“ bestaar af 8 Sider kompres trykt. Af de 48 Spalter optages de 20 af Avertissementer. Ved større Stofmasjer udkommer et Tillæg paa 4 Sider, altsaa omkring 30 Spalter Avertissementer og 42 Spalter Text — og det Alt for 4 Cents, omkring 4 Skilling norsk ved mindst dobbelt saa store Trykningsomkostninger som i Norge.

For at lære at kjende den tekniske Frembringelse af Bladet stiger man op til de næste Etager og træder ind i de høje, rummelige Sale, hvor mere end 100 Sætttere er fæstet til Bladets Sætning og andre Trykningsarbej- der, og hvis Arbejdstid dels er fra tidlig om Morgenen til sent om Aftenen, dels fra Eftermiddagen til Kl. 2—3 Morgen. Den sidste Afdeling betales bedst, nemlig med 60 Cents pr. 1000 m, og en flink Sætter kan saaledes let tjene sine 30—40 Dollars Ugen. I „the basement“ eller „Sauterrain“ er Maskinalen, hvor 2 Hjempepresser i 1½ Time trykker det hele Dplag af 95,000 Explr. Forsendelse og Salg sker ved Tidningskølgere eller Abonnement ligesom Kontoret pr. Post til Abonnenterne. (Posten befatter sig ikke med Abonnement). Rejser man om Morgenen vestfra til N. J., møder man Kl. 7½ allerede „Herald“ i Pen- sylvanien. En Gut med en Pafke paa maatte 100 Explr. faar paa Pironen ved Stationen, stiger ind paa Toget og i en Haandvending er alle borte paa et Par Explr. nær, for hvilke han ofte forlanger og faar det femdobbelte.

Denne Blad er fremgaaet af Jntet, naar man ser hen til dets materielle Oprindelse; af dette Jntet gjorde dets Grundlægger, en Mand af usædvanlig Starpsindighed, Talent og Energi, det til, hvad det nu er.

Og hvad er det nu? Af de øvrige Blade i N. J. har „Daily News“ et Dplag paa 50,000, „N. Y. Times“ 45,000, „Tribune“ 43,000, „Staatszeitung“ 30,000. Londoner „Times“ har kun et Dplag paa 59,000 Explr. „Heralds“ Indtægter for folgte Exemplarer er aarlig 1,330,000, for Avertissementer omkring 1,500,000 og Ben- nets Nettoforbøl omkring en Million aarlig.*)

James Gordon Bennet blev født i 1795 i Skot- land af Bønderforældre. Han fik en god Opdragelse i Aber- deen, da han af Faderen var bestemt til Præst. Napoleon, Byron, Walter Scott var hans Ungdomsidealer, og deres gode og flette Indflydelse spores endnu saavel i hans Ra- rakter som paa hans Løbebane. Franklins Selvbiografi udkom 1817, og den unge Bennets Hu vendte sig mod Amerika. Desuden følte han en stærk Utidssjælelighed til den geistlige Stand. I 1819 besluttede han pludselig at rejse. Ankommen til Halifax fristede han kummerlig sit Liv som Skolelærer, vandrede derpaa til Boston og blev Kor- rektør, som siden til New York, hvor Ejeren af „Courier“ i Charleston engagerede ham som Medarbejder. Der lærte han Kunsten at opsnappe Nyheder for sine Rivaler, idet han for Skibene imøde, før de kom i Havnen. Kommen tilbage til N. J. i 1824 blev han først Lærer, derpaa Re- ferent. Sparom, som alle Skotter, kunde han allerede næste Aar overtage et Søndagsblad. Efterat have tabt de faa Penge han havde, derved, blev han Medarbejder af „National Advocate“ og „Courier and Enquirer“. I 1832 grundede han i Jacksons Interesse „Globe“, der kun levede 30 Dage, og kjøbte 1833 det i Philadelphia ud- kommende Blad „Pensylvanian“, som han redigerede i Van Burens (Kandidat til Præsidentembedet) Interesse. Da et Laan af 2,500 Dollars, som han behøvede til Bla- dets Fortsættelse, blev afflaact af hans Parti, maatte han ogsaa lade dette Foretagende gaa ind og gif igjen tilbage til N. J.

Efterat han forgæves havde henvendt sig til Ejeren af „Sun“ og derpaa til Horace Greeby (den senere Grund- lægger af „Tribune“) med Ferespørgsel, om de vilde fore- ene sig med ham til Udgivelse af et Pennyblad, fandt B. et Par Trykkere, der vare tilbøjelige til at forbinde sig med ham til Udgivelsen af „Herald“. Det første Numer ud- kom 6 Maj 1835. Det blev frestret af Bennet alene og fulgt i en Kjølder, hvis hele Indretning bestod af en Stol med en over 2 Tønder lagt Pjæl som Bord. Efter 5 Ugers Forløb offentliggjorde han første Gang en Pørsartikel, den Gang noget Nyt, og vidste overhovedet at forstærke sig Ny-

*) I N. J. By forbruges 450,000 Aviser daglig, altsaa et Numer paa hver 2 Indbyggere.

heder fra alle Verdens Dele. I Løbet af den første Maaned var en Dag alle Pengemidler udtømte, og Bladet vilde være gaact ind, havde ikke Pillefabrikant Brandreth ved Forud- betaling af et stort Inserat for et Aar skaffet Pengemidler til Fortsættelsen. Et Par Maaned senere udbød Jls i Kjølden, og kun ved nogle Benneres Understøttelse blev hans Blad fortsat.

Som en Phønix stod „Herald“ op af Asken. Ved Hjælp af de nyere Samkvæmsmidler vorede ogsaa den og holdt sig Side om Side med Landets hjemmæssige Frem- skridt. Allerede i Aarene 50 flyttede han sit Lokale til en dertil indrettet Bygning og atter igjen den 1ste Januar 1867 til det nuværende Marmorpallads paa Hjørnet af Broadway og Ann Street.

Bennet, sen. er en interessant Personlighed. Hans Skikkelse er høj, mager og med Kvisthals i sine Aarer. Skjænt over de 70 bringer hans livlige Manerer dog Jolk til at tro, at han er langt yngre. Omdøbt han har overdraget sin 20aarige Søn, bekendt som Bunder i Kap- sejlingen over Atlanterhavet og en talentfuld Journalist, den øverste Ledelse af Bladet, kommer dog den „gamle“ 2 Gange ugentlig paa Kontoret. Efter noget vigtigt, underret- tes han derom ved en Privattelegraf til sin 5 Mile fra Byen ved Hudsonfloden liggende Villa.

Et Dmslag er forsvigt foregaaet i den noget vel „fritankeriske“ Tone i Bladet. Det bragte nemlig en Søn- dag en ledende Artikel, der gif ud paa, at 6 Dage af Ugen var nok for Djævelen, og derfor vilde der den 7de ikke mere findes Beretninger om Theater, Jernkjøller og Sports, hvorimod der herefter skulde bringes udførlige Programmer og Texter over Gudstjenesten i de vigtigste af Stadens Kirker. Og saaledes sker det fremdeles.

Til sidst endnu et Træk af Bennets journalistiske Virk- somhed. For Prinsen af Wales Ankomst til Niagara-faldet posterede Heraldkorrespondenten sig ved den eneste Telegraf paa Stedet og ventede der Prinsens Ankomst. Denne udeblev flere Timer. De andre Korrespondenter belejrede allerede Apparatet forat bemægtige sig det, saafnart Heraldkor- spondenten maatte sjerne sig. Denne spørger Bennet tele- graffisk, hvad han skal gjøre, da han endnu Jntet har at telegrafere. Bennet svarer: „Telegrafer fort væk af Bi- belen, indtil Prinsen kommer, og derpaa vor Beretning. Som sagt saa gjort. Heraldkorrespondenten beholdt paa denne Maade Linien for sig, indtil Prinsen kom, betalte derpaa for endnu nogle Kapitler af Bibelen, opstillede en Tjener som Vagt for at vinde Tid til sin Beretning, fik- rede sig herved Monopol og slog de andre Blade af Marken.

Om Aftenen den Dag, Stats- eller Byvalgene fore- gaar, er „Herald“ det eneste Blad, som med den for det egne Liberalitet uden Godtgjørelse meddeler det store Pub- likum Resultaterne strax efter Ankomsten. Et paa Hjørnet af „Astor House“ anbragt Calciumlys kaster sit blendende Skin paa Tusinder og atter Tusinder, der ser op mod „Heralds“ Portal, hvor paa 2 hvide Lærredstavler Resul- taterne opskrives under Folkets Jubel eller Hysjen.

Trondhjem.

Fra gammel Tid af kaldes Indbyggerne af Trond- hjem By og Amt Trønder. Allerede Sagaerne ved at fortælle os om Trønderne, om deres Kraft og deres Magt, om den fremragende Stilling de altid vidste at indtage, om at de paa Værding fattede Beslutninger, som de andre Landets Ind- vaanere i Almindelighed maatte søje sig efter, og blev ikke dette Tilfældet, da viste Trønderne, at de hverken kunde eller vilde give efter. Ikke kunde, fordi de af Naturen var et kraftigt og bestemt Folk, som naar det havde besluttet en Ting, aldrig kunde vasse, men maatte føre sin Sag frem til Død eller Sejr. Ikke vilde, fordi de var sig bevidst, at de var Landets Kjerne, og at det derfor med Rette tilkom dem, som de bedste og fornuftigste, at afgjøre Sager, der vedkom hele Rigets Vel. Naar man altsaa i al Røst, med de gamle Sagaer for Dje, vil levere et veltruffet Billede af de gamle Trønder, saa bliver det om- trent saaledes: Trønderen er stiv og trodsig, men ogsaa stærk og kraftig, han forener Kjærlighed til Fædreland med Kjærlighed til Religionen, og naar vi betragter Nutidens Trønder, vil vi vist saa at se, at de har holdt sig faagodtjom uforandret. Trønderne (her Trondhjems Indvaanere) synes en- gang at have staat paa et stort Dannelsesstrin fremfor sine mindre begavede Naboer; men, mens de søndenfor Dovre boende Landsmænd siden har fulgt med, saa godt det har ladet sig gjøre, saa har Trønderne fondret sig. De liker bedst, at Alt gaar i de Spor, som det gif i Fars og Farsars Tid. Sandheden kræver imidlertid den Bemærk-

ning, at dette mest gjælder den ældre Del af Befolkningen, især de gamle Kjøbmænd, der i Alt søger at gaa de Yngres prisværdige Fremstridtsforsøg ivejen. Denne Del af Befolkningen kan maaske passende benævnes Aristokraterne, da alle Penge saagodt som findes samlede hos dem. De har, karakteristisk nok for Trønderne, samlet sig i et Strøg af Byen, og bor, paa saa Undtagelser nær, i en og samme Gade, Søgaden. De Kampe, der længe har fundet Sted mellem et Fremstridtsparti og et Parti, der holder paa det Gamle, giver imidlertid et grant Bevis for, at der sandsynligvis vil frembryde en ny Æra i de trønderste Forhold. Hvor fjern eller hvor nær den nye Æra kan være, maa Fremtiden vise, men hvad der er vist, er, at noget Nytt, noget Mægtigt vil frem. Thi det er jo ikke mere end naturligt, at et Folk som Trønderne, med en saa fjelden og storartet Viljekraft, maa kunne drine det til noget Stort, naar deres Synskreds udvides, og deres nedarvede Træghed og Fordomme overvindes.

„Trønderne kan brækkes, men ikke højes,“ er der blevet sagt. Der slumrer i Grunden under Trøndernes rolige og træge Ydre et vildt brusende Blod. Der findes brændende Videnskaber, men det tager Tid, før man faar dem til at vise sig, til at blusse op, men blusser de først, saa er de ogsaa fuldt saa stærke, fuldt saa vilde, som Syblændingens. Med et Ord, den Trønderste Folkekarakter gaar aldeles i samme Retning som den norske Fjeldbondes, men er i alle Henseender mere udpræget, kort sagt, den er det norske Folks egen Karakter, men i højeste Potents.

Det er mærkeligt nok, at der, trods den Indfrankethed, som Trønderne i mange Retninger ej kan sige sig fri for, dog hersker en temmelig stor Læselyst, og at de i Almindelighed er meget godt underrettede. Den nu foreslaaede Jernbaneforbindelse med Kristiania, som forresten ogsaa Mange af det gamle Parti har givet sin vægtige Stemme, vil visst ogsaa gjøre Næsten og bringe Drift ind i de ypperlige Forhold. Og saa lidt af Byens Historie!

I Aaret 997, da Olaf Trygvason var Konge i Norge, stod paa det Sted, hvor nu Staden Trondhjem ligger, blot en enlig Kongsgaard. Som rimeligt kunde være, rejste der sig snart smaa Hytter rundt om denne Kongsgaard. Det var den første Oprindelse til Trondhjem, den eneste Kjøbstad i Søndre Trondhjems Amt. I Byens første Tid bar den Navnet Midaros, et Navn, som den fik paa Grund af sin Beliggenhed, da den først anlagte Del laa i Nærheden af Midelvans Ds eller Munding. Det var imidlertid først under Olaf den Hellige Midaros blev saa udvidet, at den kunde kaldes en Stad, og i Grunden er det egentlig ham, den skylder sin Tilblivelse. Han lod bygge en ny Kongsgaard længer oppe ved Elven og i Forbindelse med den St. Clemens Kirke, der allerede for lange, lange Tider siden tilligemed Kongsgaarden er forsvunden.

Efter Olafs Død byggede man paa det Sted, hvor han var bleven jordet, den nuværende Domkirke, som man ser paa vort Billede længst tilhøjre. I Nærheden af Kirken ligger den gamle Bispegaard, som i Folkemunde urigtigen benævnes Kongsgaarden, og som nu maa gjøre Tjeneste som — Løjhus. Her, hvor engang de mægtige norske Erkebiskoper i de store Sale udfoldede al den Pragt, der var Middelalderens høje Gejstlige egen, her hersker nu kun Spindelvær, Støv og Ode, og intet Minde er tilbage om den Glans, der engang straalende i disse Haller.

Ogsaa over den lige i Nærheden liggende Domkirke har Tiden ført sin altpådeliggende Jern-

haand. Den engang saa prægtige Kirkebygning, som man har brugt flere Aarhundreder til at fuldføre, end man bruger Aar for at opbygge en Kirke i vore Dage, er nu saagodt som en Ruin at se til, ialfald mod hvad den engang var. Mere end en Erkebisp, har sat sin Stolthed i at kunne føje et nyt pragtfuldt Stykke til det, hans Formænd har bragt istand, og nu — er det Lille som staar igjen blot et forfaldent Glimt. Men trods alle Udbringinger og Lapninger bærer Kirken dog endnu tydelige Spor af, hvor smuk den engang har været, og den Fløj, som er blevet tilbage, thi mer er der ikke levnet af den store Domkirke, lader os ane, hvor prægtig den hele storartede Bygning maa have været.

Den runde Kuppel, som ses bag det store, firkanterede Taarn paa Domkirken, kaldes Kobbertaarnet og hører tydelig ikke hjemme paa Skibet, hvor det nu staar, men er sandsynligvis flyttet fra den før omtalte Bispegaard, hvor der efter en ældgammel Tegning af Byen stod et Taarn omtr. af samme Udseende. Kirken vestre Kors, der allerstidst (1248) blev opført, er den Del af Kirken, som allerførst har maattet gaa en fuldstændig Undergang imøde, thi af det er der ikke andet end blotte Ruiner tilbage, hvad enten nu dets Ruin er bleven forarsaget af Jlden, der rigtignok flere Gange ligesom har skaanet Helligdommen deroppe, medens Alt rundt omkring fortæres af Luene. Kirken er bygget af den saakaldte Klæbersten, der har en smuk blaaagtig Farve, og maa sikkert i tidligere Dage have frembudt et prægtigt Skue; nu derimod er hele Væggen overkalket og desuden, som ovenfor omtalt, i høj Grad beffadiget. Men naar man kommer ind i Kirken, saa skjønner man grejt, at man ikke er i et almindeligt Gudshus; thi Bygningen er saaledes indrettet, at man i den store Kirkehølvning kan høre hvert Ord og det med en rent ualmindelig Klang og Klarhed, og naar saa det flere hundrede Aar gamle, dejlige Orgel bruser hele sit Hav af Toner udover dig, da glemmer du Alt, og mindes kun, at du staar paa et Sted, hvor dine Fædre i Aarhundreder har tilbedet, hvor dit Fædrelands store Mænd har knælet, og hvor mange af dem nu sove Dødens Søvn. Du gaar tankfuld din Vej, og de mange Skjønheder vil nu glide forbi dit Blik, uden at det i mindste Maade vil støde dig mere. Dette har Minderne udrettet.

Foruden Domkirken eller, som den i de ældre Tider kaldtes, Kristkirken, havde Midaros mangfoldige Kirker og Klostre (efter en Beretning endog 30, men dette Tal er vistnok betydelig overdrevent). Over 20 har det aldrig været. Blandt alle disse Kirkebygninger udmærkede sig efter Domkirken St. Mariakirken, den nuværende Frue Kirke, hvis høje Taarn ses omtrent midt paa Billedet. Den skal være opført af Harald Haardraade, men er siden flere Gange afbrændt. Længere tilvenstre ser man paa vort Billede Hospitalskirken, mens i Baggrunden Taarnet paa Sognekirken for Forstaden Baallandet, paa den anden Side af Elven, stikker frem over Høstagen. Et Stykke oppe paa Højden, strax bag Domkirken, der hvor Flaget vajer, ligger Kristianstens Fæstning, der forresten i de sidste Aar er nedlagt. En Fjerdingvej ude i Fjorden ret ud for den brede og lange Munkegade, der fører fra Domkirken forbi Stiftsgaarden og bort til Dren, hvor Drethinget i gamle Dage holdtes, ligger Fæstningen Munkholmen, der i mange, mange Herrens Aar inden sine tykke Mure indesluttede Statsfangen, den store og engang saa mægtige Statsmand, Grev Griffenfeldt, der for alle de uunderlige Tjenester, han havde ydet sit

Land og sin Konge, fik den Løn at vanmægte i Munkholmens triste Fængsel.

Men Trondhjem har ikke alene været Sæde for ulykkelige Fanger; thi i det 12te og 13de Aarhundrede residerede Norges Konger i Midaros, og sandsynligvis har deres Bopæl da været den før omtalte, af Hellig Olaf opførte, Kongsgaard, som man i den senere Tid har troet at være kommet paa Spor efter, idet man under et Hus deroppe har fundet store, prægtige Hvalvinger, der nu maa gjøre Tjeneste som Kjældere, men som engang i Tiden vist har set en bedre Skjæbne. Sandsynligvis har disse Hvalvinger været selve Hallen, men saa har i Aarenes Løb Grus og Sten samlet sig rundt omkring, saa Alt nu tilhører Jorden.

I Midten af det 15de Aarhundrede blev den ulykkelige svenske Konge Karl Knudson, der ikke mindre end syv Gange blev forjaget fra Tronen og fra sit Rige, og som dog kom syv Gange igjen, kronet i den store Domkirke, og Aaret efter var det hans lykkeligere Medbejler, Kristian 1ste blev paasat Norges Krone paa det samme Sted.

Det 15de Aarhundrede var Trondhjems mest glimrende Velstandsperiode. Efter den Tid kom det ene Uheld efter det andet; først en stor Jldbrand i 1532, der lagde hele Byen i Aske. Kort efter, allerede i 1537, blev Luthers Kirkeforbedring indført i Norge, Noget der naturligvis havde den erkebiskoppelige Værdigheds Inddragning til følge, hvilket ogsaa i betydelig Mon bidrog til Byens Tilbagegang. Saa kom Svenskerne i 1564 og Pesten i 1566, og Gud ved, hvem af disse to Plager huserede værst; thi Svenskerne tog Pengene og Pesten Menneskelivene, saa der ikke var stort igjen til den store Jldbrand i 1599. Efter at Byen nu en kort Tid havde været i Svensernes Vold, i hvis Hænder den var kommet ved den skjændige Fred i Roskilde 1658, og efter at have afbrændt et halvt Dufin Gange i det 18de Aarhundrede, begyndte den igjen at komme sig, saa at den i Midten af forrige Aarhundrede talte indtil 7,500 Indvaanere. Nagtet Byen ogsaa i dette Aarhundrede mangfoldige Gange er blevet aldeles ødelagt af hærjende Jldbrænde, saa har det dog ingen hæmmende Indflydelse haft paa Folkemængdens Tilvæxt, da Indvaanernes Antal ved sidste Folketælling løb op til over 19,000.

Imidlertid har de svære Jldbrænde, der saa gjentagende har hjemstøgt Trondhjem ikke været uden Betydning. Det er nemlig dem, man skylder de snorrete, smukke og brede Gader, hvorfor Trondhjem er bekjendt fremfor alle Landets Byer. Munkegaden f. Ex. og flere andre Gader er af en rent overordentlig Bredde, og paa begge Sider beplantet med Træer, saa man midt inde i Byens mest befærdede Dele kan drømme sig ude paa Landet. Dette gjælder dog for en stor Del kun det egentlige Trondhjem, der ligger paa den af Midelvans Krummer og Fjorden dannede Halvø, mens Forstæderne, Baallandet og Hlen, har et mindre propert Udseende.

Det er maaske ingen Stad i Norge, der er saa vel forsynet med milde Stiftelser, som Trondhjem, Noget, som næsten udelukkende skyldes en enkelt godgjørende Mand, den bekjendte Thomas Angell, der testamenterte Byen hele sin store Formue.

Blandt offentlige Indretninger i Trondhjem maa nævnes Norges Bank, der her har sin Hovedafdeling — trods alle senere Forsøg paa at tage den derfra.

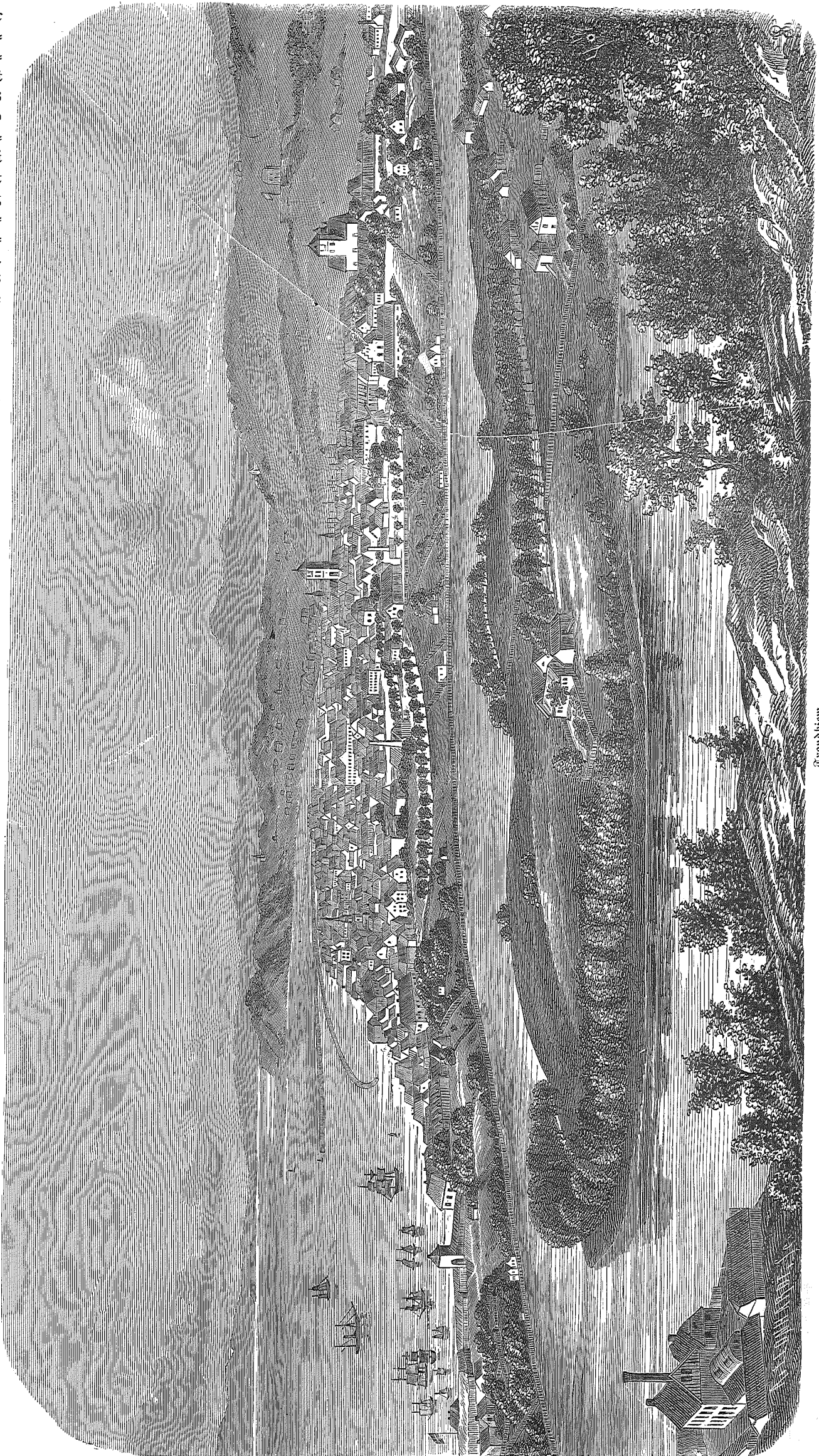
Endelig har det kongl. norske Videnskaberne Selvfab sit Sæde i Trondhjem, hvor det ejer en storartet Bogsamling, et Museum samt en Samling af norske Oldsager og Myntsamling.

Hvad Trondhjems Handel og Vandel angaar, saa kan man ikke sige andet end, at mens Indførselen voger som overalt i vort Land, saa har Udførselen, om end ikke aftaget, dog ialfald ikke tiltaget i den sidste Tid. Det er især for Kobberets og Trælastens Bedkommende dette kan siges; hvad derimod Udførselen af Fisk fra Trondhjem angaar, saa har den tiltaget i betydelig Grad. Trondhjem er just ikke blandt de Stæder, der søger sig nye Veje for sin Handel. Den trondhjemske Handelsstand er som det trønderske Folkeskæb i Almindelighed stø, paalidelig og grundig. Men mens man paa den ene Side trygt kan sige dem fri for alt Slags Klokseri og vild Spekulation, maa det nok paa den anden Side indrømmes, at Forsigtigheden og Tilbageholdenheden ogsaa kan gaa for vidt, og at den trondhjemske Handelsstand aldeles ikke udvikler en Virksomhed og en Foretagelse, som fuldt svarer til hvad den ejer og til dens Indsigt, saa den følger heller ikke vinder de tilsvarende Frugter.

Deres Mangel paa Foretagelse kan man vistnok gøre sig et tydeligt Begreb om, naar man hører, at der i de sidste 5 Aar er blevet bygget 1 — siger og skriver et — Skib i Trondhjem, og det, uagtet Trondhjems Handelsflaade vistnok kan trænge en Tilvæxt saa godt som nogen. Den bestaar nemlig blot af 96 Fartøjer paa 4,573 R. L. S Drægtighed. Men uagtet Handelsflaaden i de sidste 5 Aar er gaaet tilbage (den har nemlig mistet hele 25 Skibe) kan man dog ikke sige aldeles det Samme om Handelen. At dette ikke er Tilfældet, skyldes vistnok for en stor Del den nye Vej over til Sverig, som har gjort Jemtland og de andre store svenske Provinser til Trondhjems Dpland.

Samsørfæjen med Trondhjem vilde naturligvis blive endnu mere lettet ved en Jernbane anlagt ad den Kant; men Trøndernes Hu har imidlertid vendt sig i en anden Retning. De vil ned til Kristiania, og i det Djemed vil de have sin Støren-Jernbane, som de fik færdig i Aaret 1864, forlænget nedover. Men nu har man ikke kunnet blive enig om den nye Bane skal lægges over Nørø, hvilket naturligvis vilde blive en stor Omvej, eller over Kvifne. Trønderne vil nu have den over Nørø; og ganske nylig bragte Kvifnerne An derretning om, at Repræsentantskabet i Trondhjem havde bevilget 130,000 Spd. for det Tilfælde, at den skulde blive forlænget til Nørø. Desforuden er der i Trondhjem tegnet Aktier til et Beløb af 30,000 Spd., saa der er al Sandsynlighed for, at Banen vil komme istand. Til Selbo vil man ligeledes have lagt en lille Sidebane, væsentlig for Kværnstenenes Skib, der fra Selbo i Mængde udføres over Trondhjem.

Hvad Fabrikker og Industri angaar, saa maa man indrømme, at Trondhjem aldrig har staaet paa no-

Trondhjem.

get fynderligt højt Standpunkt i denne Retning. Det er næsten blot Nidelvns mekaniske Værksted, som fortjener at nævnes. Men Trondhjem vil maaske ogsaa i denne Henseende komme sig, naar først de yngre Kræfter kommer til Roret, og et mere frimodigt Parti faar Sagerne i sin Haand.

L. W.

De sidste Begivenheder.

Medens de europæiske Magter krydser hinandens Planer, og den almindelige Opmærksomhed fortrinvis optages af de tyffe og de tyrkiske Anliggender, udbider Rusland stille og sikkert sine Besiddelser i Asien. Det er ikke længer saa, at Ruslands yderste Grænser dannes af det kaspiske Havs vestlige og nordlige Kyster; Aralsøen ligger i det russiske Rige; Floderne Amu og Sir Darja beherskes af dets Flotiller, og Samarqand, det forrige frie Turkestans sydlige Punkt, nær Afghanistan's Grænser, er en russisk By; Kanerne af Chiesva, Budara og Khokand er russiske Vasaller. Ved det stille Hav har det uhyre kejserlige indlemmet Atlantskudens og udbidet sig til Koreas Grænser, og ligesom for at forbinde sine østlige med sine vestlige Erobringer har det bemegtiget sig store Stykker af det nordensfor Tibet liggende kinesiske Tartari.

Det kan visstelig med Høje siges, at Russerne først i den sidste Tid er vaagnede til national Selvbevidsthed, og det er paa en Vis naturligt, at de i den nye Tjælelse af sin friske Kraft udbider sig til alle Sider. Forsaa vidt dette for sig mod Ost, kan man ialfald sige, at det russiske Herredømme er et Slags Missionær for den europæiske Civilisation blandt Asiens barbariske Stammer.

Men selv denne Betragtning er uændelig, naar Ruslands Bestræbelser gaar mod Vest, og det er dog disse Bestræbelser, som i fortrinlig Grad optager Regjeringens og Folkets Opmærksomhed.

Man russificerer overalt, hvor man kan. I Polen har allerede længe det russiske Sprog været det eneste, som maatte benyttes af og til de offentlige Autoriteter; nu har man endog forbudt Brugten af Polsk paa alle offentlige Steder, saa at det kun maa tales i Familjernes Stjæle. I de russiske Østprovinser, Estland, Esthland og Kurland, hvor de højere Stænder er Tyrkere, og hvor Tytt fra gammel Tid har været det officielle Sprog, indføres Russisk i Forvaltning og Retssæle. Og selv i Finland, hvor den russiske Styrelse har været og er forholdsvis liberal, forfølger man noget lignende. I disse Dage vækker det almindelige Bedrøvelse blandt Finlanderne, at deres Finantsminister J. W. Snellman, en af Fenomanernes moderate Ledere, er bleven nødt til at fratæde sin Post.

Den unge russiske Presse er mindst ligesaa erobningslysten som Styrelsen, og den kan naturligvis i en ganske anden Grad aabent udtale sin Tilbøjelighed. Ogsaa paa vort Norge har den sin Opmærksomhed henvendt, og det national-russiske Partis Hovedorgan „Moskauer Tidenden“ har nylig lagt Regjeringen paa Hjerte Nødvendigheden af at der stiftes Riget en af Finlands isfri Havne. Det kan imidlertid foreløbig være os til tilstrækkelig Trøst, at Sagen med denne Avisartikel ikke er kommen videre, end den har været, ligesom Politici — Russofoberne formentlig først — begyndte at henvende sin Opmærksomhed paa bemeldte isfri Havne.

Uagtet der sikkert nok ikke bestaar nogen egentlig Alliance mellem Rusland og Preussen, føler man sig dog i Almindelighed overbevist om, at der mellem dem eksisterer en Slags Forstaaelse, som gjør dem tilbøjelige til at yde hinanden diplomatisk Hjælp; og denne Anstuelse maa naturligvis styrkes ved, at de Bde Herskere har havt en Sammenkomst med hinanden i Schnalbad. Om denne Sammenkomst ved man imidlertid kun ad telegrafisk Vej, at den har fundet Sted. Nærmere Efterretninger mangler.

Det er interessant at erfare, at ikke alle Tyrkere er enige med den russiske Regjering i, at Tyrkland og Rusland har en fælles Interesse i at holde Polen undertrykt. I disse Dage er der i Rapperswyl i Schweiz blevet affjæret et Mindesmærke til Erindring om Polens snart 100aarige Uafhængighedskamp, og denne Afsløring har givet Anledning til, at der blandt Tyrkerne har høvet sig en dissonterende Stemme, som gjør gjældende, at Polen er Tyrklands Formur mod Rusland.

Tyrkland er dog alle Meningers Land. Medens Sydtyrkerne opponerer mod enhver Indtrædelse i det nordtyske Forbund, fordi det er den russiske Krone, som der har Magten, er der i Nordtyskland Folk, som mener, at Forbundsforfatningen er altfor løs. Det er en forhenværende hannoveransk Embedsmand, Grev Münster, som i et trykt Brev til Kong Wilhelm har gjort sig til Tolk for denne Anstuelse. Han vil have det nordtyske Parlaments Myndighed udbidet til at omfatte alle ikke provinzielle Anliggender og dets Organisation forandret saaledes, at der

istedetfor det nuværende Forbundsraad træder et Overhus, bestaaende af Tyrkerne — undtagen Kongen af Preussen, der alene skal indtage Souverainens Plads — de russiske og sachske Prinsler, de andre Staters Arveprinsler, de mediatiserede Tyrker og 2 arvelige Medlemmer for hver af Preussens 12 Provinser. Det russiske Parlament skal ligesom de andre Staters Landtage kun beholde de provinzielle Anliggender, og det russiske Herredømme skal affastfæses. Det hele løber, som man ser, ud paa et kongerige Nordtyskland.

Forsørgt er den russiske Presses Opmærksomhed endnu optagen af den Udbomske Depesche og den wienske Skyttefest. Om den sidste har ogsaa det ungariske Deatspartis Hovedorgan i Pesth udtalt sig. Det gjør gjældende, at Østerrig af Hensyn til, at Ungarer og Slaver er Rigtets største Nationaliteter, maa opgave sin traditionelle Indblanding i de tyffe Anliggender. Wienerpressen er naturligvis bleven rasende herover og protesterer mod, at Ungarn skal bestemme kejserligets ydre Politik, idet den glemmer, at det er Slaverne, som er det talrigste Folk ogsaa i den cisleithanske Halvdel, hvor Tyrkernes Antal ikke naar op til mere end 7 Millioner. Den forsigtige Beust havde anet, at en saadan Strid vilde bryde ud, og i sin Tale lagt Vægt paa det Hensyn, som de østerrigske Tyrkere skylde de andre Nationaliteter, som med lige Trost og Tap- perhed havde tjent kejseren og Riget. Denne Strid vil imidlertid have det Gode ved sig, at det bliver indtil en vis Grad indlysende for Bedkommende, at det er Ungarn og ikke Rusland, som er Gædernes naturlige Forbundsfaelle.

At den Fred, som Beust har erklæret saa nødvendig for den østerrigske Stat, ikke er umiddelbart truet, synes at maatte fremgaa af den Tale, som kejser Napoleon paa sin Gjennemrejse gennem Champagne har holdt i Troyes. Intet truer nu Freden, heder det, og uagtet vistnok dette nu kan give Anledning til en indirekte Fortolkning, gaende ud paa, at noget Andet kan blive Tilfældet imorgen (det franske Ord, som er oversat med nu, betyder egentlig: idag), saa savner man dog enhver speciel Grund til at gjøre en saadan Slutning.

I Frankrig er der nok en Slags Nø. Rochefort, Redaktør af et Vittighedsblad, hvoraf der solgtes 120,000 Exemplarer, har været nødt til at flygte til Belgien i Paris Grund af fornærmelige Udtalelser mod kejseren; i Paris har der været Studenteuroiligheder, og paa et Landmandsmøde skal man have raabt: „Leve Republikken“. Disse Begivenheder faar dog vel først nogen Betydning ved at sees gennem tyffe Briller.

Af skandinaviske Blades Indhold i sidste Uge. Aktonbl. har efter „Wadstena län Tidning“ optaget en Artikel, der i frimodig Mand omhandler det forestaaende Kirkeopdø og de mulige Fordele og ikke Fordele, man efter al Tilnelighed vil kunne haabe sig af det. Forf. udtaler som sin Overbevisning, at man ikke bør stille sine Forhaabninger altfor højt, og fremsætter paa samme Tid Forslag til følgende Behandlingssemner ved Mødet: 1) Almindelig Kirkefrihed, 2) Præstens Tritagelse for alle kommunale Forretninger, paa det han udelst maa kunne ofre sig for sin Menighed som Sjælesørger og 3) Prædikensens mere fællelige og forstaaelige Form. Disse Forbedringer vil, mener Forf., maaske mer end andre, der kan synes mere gjennemgribende, bidrage til at stille den Uro, som gaar gennem Tiden, og knytte Baandet fastere mellem Hjerde og Hjord.

I Anledning af et Forsvar for Dødsstraffen i Nrgbl. indeholder Aftenbladet en Artikel, der med tydelige og greje Ord søger at bevise, at Dødsstraffen hverken fra vort Standpunkt som Kristne eller som dannede Mennesker kan forsvares.

„Gamars Stiftstidende“ har til Beretningen om, at Salmebogskommissionen nu er kommen saa vidt, at den har indstillet Landstads Salmebog til Regjeringens Bekræftelse, knyttet nogle Bemærkninger, hvori Forf. beklager, at et Bort af en Skjalb som Landstads skal udbedres og rettes af Folk, der staar saa langt under ham, og at han skal være nødt til at underkaste sig de Forbedringer, som vedkommende Smagsdommere finder sig besjæede til at lade det tællelige, i det hele vistnok gode Salmeverk undergaa. Forf. haaber derfor, at Regjeringen vil bekræfte Bogens Brug uden at gjøre flere Rettelser fornødne, end dem Landstads allerede har gjort. Tilslut omtaler Forf., hvor meget bedre det vilde blive, naar man uden alle Kommissioner kunde faa bekræftet en hvilken som helst kristelig Salmebog, saa enhver Menighed kunde vælge den, de litte bedst.

Afhæder.

Stolempødet i Drebroy. (Fra en Deltager.) For omtrent 3 Uger siden fulgte vi med Kronprindsesse Louise til Østeborg for derfra at drage videre med Jernbanen til Stolempødet i Drebroy. Svenskerne venlige Smødekommende erfarede vi allerede strax ved vor Landstigning i Østeborg omtrent Kl. 1 om Natten. Der var nemlig tinget

Logis til os, og vi behøvede blot at følge vore Vejvisere derhen. Om Morgenen, Søndag, gik vi dels i Kirke og dels omkring i Byen for at se os om. Fra Østeborg til Drebroy underholdt vi os i Jernbanekuppen med Sang og Samtaler. I Falkøping indtoges en udmærket Middag til en meget billig Pris. Da vi om Aftenen kom til Drebroy, modtog vore Værter os paa Jernbanegaarden med Vagne og Heste. Den Gæstfrihed og Venlighed, som blev vist os i Drebroy, vil vi altid bevare i taknemmelig Erindring.

Inden Mødets Forhandlinger begyndte den første Morgen, samlede man til Bøn i Kirken. Af de mange opstillede Diskussionssemner blev kun ganske faa behandlede. Men, hvad der blev gjort til Gjenstand for Diskussion, omfattedes med levende Interesse. Spørgsmaalet om Kvinden som Lærerinde var maaske det mest brændende. Mange udmærkede Foredrag blev holdt over denne Gjenstand, saa at man næsten glemte den varme Sol og den trøffende Hede. Svenskerne Veltalende var ved denne Lejlighed henrivende. I Sverige har Kvinden en høj Rang som Lærerinde.

I Spørgsmaalet om Folkehøjskolerne deltog en svensk Lærerinde, Fruen Gregerson, i Diskussionen. Det er jo en Sjældenhed, at en Kvinde deltager i saadanne Debatter. Men det maa siges om Fruen Gregerson, at hun med Øre kunde deltage med sine veltalende Landsmænd i en saadan Diskussion. Fruen fremhævede i sit Foredrag, at det var Kristendomsundervisningen og Kristendommens Land, som især burde lægges Vægt paa ved Folkehøjskolerne, og at Kvinden maatte faa være med og tage Del i Arbejdet. Fruen Gregerson har paa en Rejse i Danmark gjort sig bekendt med Folkehøjskolerne der. Ligesom Kvinden som Lærerinde spiller en stor Rolle i Sverige saaledes Folkehøjskolerne i Danmark.

I hvorvel selve Diskussionen for det Meste førtes i det profaiske Sprog, saa var dog dette ingenlunde det eneste Udtryk for vore Tanker og Tjælelser under vore Sammenkomster. Vi maa her erindre Dr. Gumælius's smukke Afstedsdigt, hvori han paa en gripende Maade henvendte sig til ethvert af de nordiske Lande.

Da Mødet var tilende, foretog vi os en Udflugt til Sveriges Hovedstad. Opholdet her varede vistnok ikke stort mere end to Dage; men under de Skoleinspektør Meyerbergs store Opførelse og velvillige Ledelse høfede vi et overmaade stort Udbytte af vor Tur til Stockholm. Vi behøvede blot at følge med Hr. Meyerberg for at faa se det Skjønneste og Herligste i denne Stad. Han førte os lige til Kongens Sommerbolig, Ulriksdal, hvor vi fik se Kongen, Dronningen og Prindsessen, gaa omkring i alle Værelserne, og endelig fik vi nyde Forfriskninger. Den sidste Aften før vor Afreise fra Stockholm samlede vi til en Fjst paa et Lyshed udenfor Byen. Til denne Fjst, som Hr. Meyerberg her gav for os, var Stockholms Lærere og Lærere indbudne, de norske Statsraader og mange Andre, Damer og Herrer. Efterat man havde spist, og drukkert en Mængde Skaler, dansede man til ud over Midnat og fiktes da endelig ad i den mest hjertelige Stemning. Om Morgenen, da vi var komne ombord i Dampskibet for at drage hjem, længtes vel Mange af os tilbage til denne herlige Stad. Vi rejste hjem ad forskellige Veje, idet Nogle tog Vejen over Østeborg, Andre over Arvika. Under Mødet i Drebroy var vi indbudne til en Særa i en Park tæt ved Staden, og i Østeborg var ligeledes en Særa foranstaltet i Grimurerlogen, da man drog hjem fra Mødet. Vi, som rejste over Arvika, kunde naturligvis ikke deltage der. Imidlertid fik vi paa denne Vej Anledning til at se de storartede Anlag ved Trollhättan.

Hele denne Tur var overmaade hyggelig og belærende. Vi vidste vel tilforn, at Svenskerne var vore Brødre; men paa dette vort Besøg i vort Broderland modtog vi ad Erfaringens Vej utallige Besjser paa vore svenske Brødres Velvilje. Vi behøver neppe at tilføje, at vi stiftede mange gode Vænskaber, og det skulde være ønskeligt, om vi ret snart efter kunde mødes og høre vore svenske Brødres dejlige Sang og Tale.

Injuriefag. Norsk Folkeblad meddelte i sin Tid, at Skolebestyrer Svam havde anlagt Injuriefagsmaal mod Advokat Nicolaysen i Anledning af en i Morgenbladet indtagen Strivelse fra Advokaten til Justitiarius i Kristiania Byret angaaende Hr. Svams Vidnesbyrd i en Sag mellem Examensdeputationen for artium 1866 og Overretssagsfører Schulze. I denne Sag er Nicolaysen ved Byretsdom frifundet, de mod ham fremsatte Besjldninger marstificerede, og Hr. Svam ved Samme dømt til at betale ham 15 Spd. i Procesomkostninger og at bøde det samme Beløb til Statskassen.

Kongen siges nu med Dronningen, Prindsessen og Kronprinsen af Danmark at skulle komme hid over Frettskald den 15de eller 16de Septbr. En Tid efter kommer ogsaa Prins August med Hustru.

Af Stabelen fra Brinchs Værst gik i Tirsdags her i Byen under mange Tilskuers Overværet Skibet „Magnus

Lagabøtter", 210 R.-L., hvis Kongestiftelse er søgt gjengiven i den af Gallionsfigurer Magelsen udsjerte Gallionsfigur. Efter Afsløningen samledes Mange til en Frokost i Værftets Hovedbygning, under hvilken Prof. Schweigaard talte for Skibbygningens Bedrift som en væsentlig Løftefang for vort Lands Fremtid.

Prof. L. R. Daas skal efter Indbydelse fra et Udvalg af Studenterne i Kjøbenhavn rejse derned i Midten af Septbr. for i Løbet af 5 Uger at holde Forelæsninger over Folkeflagens eller Nationaliteternes Udvikling.

En Kaptejnslads for norske og svenske Dødsbaade skal foregaa paa Hvalerne Mandag 24de Aug.

Marsudfittene er efter de indkomne Beretninger fra Amtmændene gunstige eller over et Middelsaar baade for Hø-, Korn- og Potetesavlningen, gennemsnitlig over hele Trondhjems og Bergens Stift, Stavanger og den vestlige Del af Rister og Mandals Amter, hvortil videre kommer Nordlands Amt (hvor Amtmandens Indberetning er mindre god for Korn- og Potetesavlningen, hvorimod private Efterretninger lyde gunstigere). Undtagelse herfra maa gøres for enkelte Egne, saasom for Opdal og omkr. Nørø, hvilke har lidt af stor Tørste, ligesom det begynder at se betænkligt ud i Borgunds, Jostedal og Klævælds Herreder; men saa lyder Udsigterne igjen fra mange Steder inden de nævnte Distrikter som over Forventning gode, hvorfor man nok i det Hele tør sige over et Middelsaar. Spøvingen er angivet til Middelsaars i Nedenæs Amt, men under Middelsaars i Akerhus, Smaalene, Hedemarken, Kristian, Bufferud, Jarlsberg og Laurvig og Bratsberg, idet der afværende lyder neppe et Middelsaar eller under. Indskrænkning af Besættningerne fremhæves at ville blive nødvendig i Smaalene og i Jarlsberg og Laurvig. Kornet lovede Middelsaars Udbytte eller derover i Smaalene, Jarlsberg og Laurvig og tildels i Nedenæs, medens det antages neppe at ville naa saa langt i Akerhus, Hedemarken, Kristian, Bufferud og Bratsberg, i hvilke 3de sidstnævnte Amter Forholdet dog var bedre i Fjeldegnene. Poteterne stod overalt lovende, og om Sygdom blandt disse hørte man ikke Tale fra nogen Kant.

Over Mærketilfældet i 1868 gives en Oversigt i Kristianslands Stiftsav., i hvilken der antages, at man maa være nogenlunde tilfreds med det endelige Resultat. For Kristianslands Vedkommende er Fiskeriet mindre end forrige Aar, og ligesaa for Rysdalstrækningen længere østover; men saa har man fikset faameget bedre Vestenfor, og i det Hele kan man nok regne Aarets Fiske som et lidet Middelsaars. Det var mindre end forrige Aar, men bedre end i 1866. Af Ulykkestilfælde har man at beklage Tabet af to Baade, der drev Fiskeri fra Jarlund, hvorved 8 Mennesker satte livet til.

For 720 Spd. har Postmester Møller til en Bergejer solgt sin ved Regattaen præmierindende Baad.

En Føyn har isølge Efterretninger fra Vadsø ialt dræbt 30 Hval, hvoraf han har faat fat paa de 24. Han vil nu anlægge et stortet Damptrænderi og har i den Hensigt kjøbt Holmbo & Spens Brænderi.

Kaptein Rossius har paa sin Rejse i Saltbalden til Undersøgelse af en Vejforbindelse med Sverige fundet Mærkedalslinien som den ubetinget mest fordelagtige, ligesom ogsaa Kapit. Schoug har fundet det Samme for Sveriges Vedkommende. Paa norsk Side faar denne Vej en Længde af 5 1/2 Mil med en Højde af 1970 Fod over Havet.

Regatta-Lømmehve har efter Karmispost. drøvet Forretninger med at frakjøle Rejsende Penge. 2de Jruentimmer blev grebne paa ferst Gjerning ifærd med at stjæle, og de blev strax arresteret.

I Bergen har efter Telegram til Morgenbl. smaa Folkeløbe i flere Dage villet forbyde Potetesopkjøbers Trafik, da Almuen troede, at disse var Skyld i Potetespriserens Stigning, saasom de solgte til højere Priser end de, Bønderne fik. I Spøndags blev en Uroffiter arresteret, der fratos Opkjøberne Poteterne for at styrte dem i Søen. Hoben vilde befri Arresteranten, rev overende og mishandlede Politifuldmagtigheden. Pøbelhoben vorte, flere Arrestrationer foretoges, Folket forlangte Løsladelse og truede med at anvende Magt; nu maatte Tropper besætte og affpærre Fængselsbygningen. Kl. 11 adspredte Hoben sig, hvorpaa der var roligt den følgende Dag. I Mandags begyndte Tumulten paa Torvet, idet Lørdagsarrestanterne forlangtes Løsladt. Politimesteren trængtes haardt, Tropper rykkede ud og posteredes langs Børsen, fra hvis Trappe Politimesteren oplæste Dyrstrafsloven. Hoben drog nu nedover til Fængslet, hvor Dyrstrafsloven atter oplæstes; men da Hoben trængte de der posterede Tropper for nær, nødtes disse til at bruge Kolberne. Garnisonens Tropper kamper siden Lørdags, Borgervæbningen blev sammenkaldt tilligemed de tre sidste Marsklaser af Bergens Linjebataljoner. I Mandags Kl. 8 begyndte Urolighederne igjen med en Sværmen rundt Raadskupladsen; Stene hagtede ned over Garnisonen og Borgervæbningen, til der endelig maatte gøres et Kolbe- og Bajonetudfald, hvorved nogle af Tumultarterne faaedes let, adskillige arresteredes. Hoben spredte sig derefter lidt efter lidt. Tropperne bisouaferede til Morgenstunden.

I Tirsdags vendte Rølligheden tilbage, idet Arbejdsfolkene, som havde forladt Arbejdet, igjen tog fat.

Med Vadsø har man i et Par Ugers Tid havt godt Fiskeri af Strei med Nøt.

I Melhus har der været en stærk Kolerine-Epidemi, idet 60 Personer blev angrebne, hvoraf 6 døde. Man har begjært og faat forstærket Lægehjælp.

Fra Bodø er telegraferet om Indsigning af store Sildemasser i Kantsfjorden og Lysfjorden med større Fangst. Fra Skjomen berettes om at 14,000 Lbr. Silde var stængt.

Paa et Lærermøde i Grimstad, sammenkaldt af Provst Houge og bestyrt af 53 Lærere, vedtoges følgende enstemmige Udtalelser: 1) Lærerne her i Provstiet kan ikke leve med den nuværende Løn, følgelig ingen Lærer og uden Lærer ingen Skole. 2) Den mindste Løn for Begynderen i en Skole med 40 Timers Undervisningstid bør være 200 Spd.; efter hvert 5 Aars Tjeneste i Skolen gives et Aderstillæg af 25 Spd., indtil Lønnen efter 20 Aars tro Tjeneste har naaet 300 Spd. 3) Skolebestyrelsen bør udelukkende være en Enkeltmand. 4) Der udsælges en Kommitte, som skal henvende sig til Stiftets Skoledirektør for at formaa ham til at foranskalte Møder afholdt i de andre Stifters Provstier til Drøftelse af denne Sag, og, naar disses Udtalelser er hørte, indgaa til den norske Rejserings Kirkedepartement med underdanigst Andragende om, at Departementet vil tage Sagen under Overvejelse og at forelægge førstafholdende Storthing et Forslag til Forandring i Almueskolelærernes Afspøning efter de i dette Møde udtalte Grundsætninger.

Om Brugen af Kjøreredskaber paa rodelagte Veje har Amtmanden i Akerhus bestemt fra 1ste Jan. 1870, at paa Laftevogne, hvorpaa føres en Vegt af til og med 10 Skpd., skal Hjulene have en Højde af mindst 27 Tommer og en Fælgbredde af mindst 2 1/2 T., eller en Højde af mindst 24 T. og en Fælgbredde af mindst 3 T.; for en Vegt af over 10 til og med 15 Skpd. enten en Højde af mindst 34 eller 30 T. og Fælgbredde af mindst 3 eller 3 1/2 T.; for en Vegt af over 15 Skpd. enten en Højde af mindst 42 eller 36 T. og en Fælgbredde af mindst 4 eller 5 T. Vejbestyrelsen kan give Bestemmelser om Lastens Fordeling paa For- og Bagaxlen, medens dog ingen Del af samme maa slæbe paa Vejsbanen. Paa Sommerføre maa Trølast alene føres paa seghjulede Vogne, og Brugen af løse Slæbdrag — Uddrag — der slider paa Vejsbanen, forbydes. Overtrædelser straffes med Bøder fra 2 til 5 Spd.

Hvidmose (den saakaldte Kvitmaasa, Spts. palustro) er efter Hedemarkens Amtstidende i Wermland i de Par sidste Aar brugt som Potetesjøvning. Man lægger Frøpoteterne ovenpaa Jorden, helst paa tørr og sandholdig Grund, og tildækker den med et fire til sex Tommer tykt Lag af Myrmosse, der maa være fugtig, helst saadan som den optages af Myren. Det er ligeegyldigt, om Jorden forhen er dyrket eller ikke, kun maa Bunden ikke være fugtig og fedlændt, bedst altsaa i skralliggende, varme Solbakker. Poteter avlede paa denne Maade skal være store og velsmagende og afgive i Almindelighed 6 til 8 Feld. Pastor Thorelius i södra Finfloga driver denne Dyrkningsmaade i stor Maalestok og har faaet Prisindegning for samme af et Landhusholdningselskab. Hvis Nogen her skulde ville forsøge, maa man til Høsten oplægge en Del af ovennævnte Slags Mose for til Vaaren at kunne bruge den til Potetesdyrkning. Den alt anvendte Mose bør lægges i Haug, for at den kan holde sig fugtig og bruges i de paafølgende Aar.

Valgmenighedslovens første Frugt i Danmark er Virdedals Valg til Præst for Nyslunge Menighed, der er bleven stadfæstet af Kongen.

Tyreføgtningerne i Spanien angribes i denne Tid alvorligt af Pladene i Madrid som barbariske Forskællere. I de sidste Aar er deres Antal betydeligt tiltaget; i 1861 er der saaledes ofret 1990 af disse Dyr til en Verdi af omt. 1/2 Million Spd. samt 3000 Heste. I 1866 var Tallet 2375 Tyre og 3561 Heste, anslaaet til 750,000 Spd.

Stenoljeløbet i Kalifornien indtager en Strækning af over 100 norske Mile, paa hvilken der er fundet Stenolje, nogle Steder ganske fortrinlig, ligesom Sandstenen og Stifferen i den langs Kysten løbende Fjeldstrækning paa de fleste Strøg er saa stærkt mættet med Stenolje, at de kan bruges til Brændsel i Dyne; de er lette at bryde og faar samme Væsende som Asfalt, naar de udsættes for Luftens Paavirkning. I nogle Egne, især Sydopaa, findes Oljen i flydende Tilstand, rendende ud af Stærklipperne i smaa Bække. Asfalt eller størket Stenolje ligger i stor Mængde paa Jordens Overflade og bruges som Brændsel. Paa et enkelt Sted findes en med Stenoljehjæle fyldt Jordbygning i Jordsmønnen af henved hundrede Fods Gjenmænd, der af Egnens Folk kaldes „Tjære-Søen“, og som benyttes i adskillige industrielle Djemed. Det mærkeligste af alle Amerikas Stenoljevæld ligger under Havet nærved Point Conception; i stille Vejrs skal den derfra udfrømme Olie kunne bedække Havet i flere Miles Omkreds.

Udnævnt: Kateket Ole Bergefen til Kalbskapellan i Heltlands Præstegjeld i Stavanger Provsti; Sognepræst U. B. Strøm til Sognepræst i Næsdalen i Dyre Borgefysel Provsti; Sæmnd. i Trondhjemske Infanteribrigade M. E. E. Ried til Sæmndgjitn. ved norske Jægerkorp; Ritmeister J. E. Richter forsat til Chef for Ringsakerste Eskadron; Ritmeister H. J. E. Hjorth forsat til Chef for Hølandste Eskadron; Kaptein J. E. Walter forsat til Chef for 1ste Komp. af Bergens Bataljon; Kaptejn H. Døischer udn. til Chef for 4de Komp. af Bergens Bataljon. Kaptejn L. M. Hille forsat til Chef for 1ste Division af Bergens Bataljon; Kaptejn E. Lund udn. til Chef for 2den Division af Hardangers Bataljon; furum. Premierløjdt. W. L. Hille udn. til Kaptejn og Kvartermester ved Hardangers Bataljon; Handelsmand U. G. Samuelson anerkjendt som nederlandsk Viceronful i Ordrbak.

Ledigt: Lærerposten i Navigation ved Skadestitutet (180 Spd.).

Kornpriser for udenlandsk Vare i Partier:

	Kr.ania.	Dramm.	L.hjem.	Spd. D.
Rug	4 1/2	5	5 3/5	—
Byg	4 1/5	4 3/5	4 1/5	—
Havre	2 3/10	2 1/5	2 2/5	—

Torvepriser i Kristiania den 21de, Drammen 18de, Trondhjem 7de og Stavanger 15de August.

	Kr.ania	Dramm.	L.hjem.	Stav.
Drethøvd	3 1/2	5 1/2	5	5 D.BE
Kalvestjød.	4-5	6	(1 1/2)	—
Faarethjød	3 1/2	5	5	4 1/2 —
Fløst	6-7	—	6	—
Veg	—	30	20	20 f Snes
Smør	11-13	14	10	12 D.BE
Mælk	—	2 1/2	2	3 1/2 pr.Pot
Poteter	—	—	—	D.E.
Birkeved	—	—	15	19 D.Fv.
Furuved	12-13	—	12	14 —
Granved	9-10	—	9	—
Stenkul	—	—	—	40 f Td.
Voldhø	11	12	—	D. St

Deuden i Kristiania: Timotheshø 2 Spd. 72 a 2 Spd. 96 f; Rughalm 96 a 108 f; Byghalm 1 Spd. 24 a 1 Spd. 48 f; Havrehalm 1 Spd. 24 a 1 Spd. 48 f; Havremel 8 Spd. pr. Skpd.

Tid af hvert.

Byers Navne i Norge.
(Af M. A.)

II. Trondhjem. Dette Ord brugtes oprindelig ikke om Byen Trondhjem; thi den hed Nidaros, men om Fylket omkring Byen. Kaupanger i Throntheimi = Kjøbstaden i Trondhjem var Benævnelsen paa Byen Nidaros. I Egdafylke laa en Gaard som hed Throntheim nu Thronheim, Throntheim nu Thronum i Bohuslen; Thronarnes i Vardalen; Thronarnes Fylke det nuværende Tromsø og Senjens Fjogderi, Thronarklethr nu Trondelitt i Herjedalen. Thronartheit nu Thronartheit i Rissedal (i-Grønafylke). Thronarstadir nu Thronarstet i Levvigen i Strindafylke. Thronarstadir det befjendte Thronarstet i Hurum. Thronarey nu Thronara er af Heltlandsgerne. I de fleste af disse Navne har man Mandsnavnet Thron, som f. Ex. utvilsomt i Trondstad. Dette faavel som Thron i Thronhjem er at aflede af et Verbum proast — at tiltage i Omfang eller Størrelse proaset i Mossigen i det Thronhjemste er vist dannet af dette Verbum. Fremdeles er af dette Verbum dannet proandr Fjertal præandr (ligeform bondr, fjertal bænder af bua). Throander betyder altsaa et Folk af stor Trivsel, som tiltager, vover, altsaa om et erobrende, forenet, magtigt Folk. (Det var nemlig 8 Fylker i Trondhjem). I Midten af det 15de Hundrekaar gif Navnet paa Byen over til at hede Trondhjem fra det ældre Navn.

III. Nidaros. Nidar er Gen. af Nid og os betyder en Munding. Nid er foruden Navnet paa Nidelven her i Trondhjem ogsaa Benævnelse paa Nidelven, der kommer fra Thelmarken og gaar forbi Diestad i Havet. Ved Udlobet af begge disse Elve hedder det udflydende Nid Nidaros. Hvad nid — betyder er man ei vis paa. Muligvis betyder det noget som gaar nedover. Saaledes nåd den Tid man har aftagende Maane, Næ, nyrjunge er Nyrjing, når en Efterkommer, og Noverbier når = ned. Os er ofte brugt til Dannelse af Stedsnavne Aaros nu Aarhus i Danmark, sammefeds Kandaros nu Randers, Se Nørø. Om Anlægget af Byen 996 af Olaf Tryggvesson se Munchs Histor. I. 1 p. 301-2. (Jortf.)

Bekjendtgjørelser.

I Trysil Hovedsogn er ledigt:
1. en Skolelærerpst med 24 Ugers Skole i Strandsvolden, Jordet og Elstedalens Kredse, og
2. en Do. med 29 Uger Skole i Sætre, Nylæter, Ørindalen og Nyhus Kredse.
Skolen holdes i begge Distrikter dels som Udgangsskole dels i leiet Lokale, Skolelønnen er 1 Spd. 60 f pr. Skoleuge, Kosthold in natura i Skoletiden hos Opsidderne, og maa den ansættendes Lærer finde sig i mulige Forandringer i Kredse og Skoletid. Posterne kunne strax tiltrædes, og bliver Ansøgninger stilled til Hamar Stiftsdirektion at indsende til Trysil Skolekommission inden 1ste Septembris førstkomende.
Trysil den 4de August 1868. A. W. Støren, Sognepræst.
I Skjerve Præstegjeld er en Lærerpst ledigt. Skolen holdes paa Udgang i 4 Kredse, tilfammen 32 til 40 Uger aarlig, for Tiden 36 Uger. Løn 1 Spd. 90 f pr. Uge og Kosthold in natura. I Maaneders Opsigelse paa begge Sider forbeholdes. Ansøgninger, stilled til Tromsø Stiftsdirektion, indsendes inden 1ste September til Skjerve Stolekommission.

I Hattjeldbalens Præstegjeld er en Omgangsfolelærerpøst ledig. Skoletiden 30 Uger, fordelt paa 5 Kredse. Kost in natura. Løn 1 Spd. 90 Skill. pr. Uge. Ansøgninger om denne Pøst, stiles til Tromsø Stiftsdirktion, indsendes til Skolekommissionen inden 6 Uger fra Dato.

Hattjeldbal, 30te Juli 1868.

Christiania Almueskoler.

Ledig en Lærerpøst paa 200 Spd. med 34 Timers ugentlig Undervisning. Ansøgninger stiles til Christiania Skolekommission og indsendes til Under tegnede inden 16de September.

Christiania den 17de August 1868. J. Jespersen, Skoleinspektør.
Th. Meyers Gade 70.

Klosterposten

ved Domkirkens Menighed i Stavanger er ledig. Klosteren har, foruden at udføre de ham som saadan vedkommende Forretninger, tillige at overtage Gravertjenesten for begge Menigheder i Stavanger samt at bistaa Skolekommissionen ved Inspektionen af alle Byens Almueskoler efter en af Kristiansands Biskop approberet Instrux. Indtægterne, hvoraf 150 Spd. af Skolekasen, jaalange Klosteren tillige er Skoleinspektør, anlæses til 650 Spd. om Aaret foruden fri Bolig i et af Byens Skolehuse eller i manglende Fald 60 Spd. i Husleiegodtgjørelse. Paa Bestillingen hviler en Pension til afdøde Kloster Kirseboms Enke for 20 Spd. aarlig. Klosteren ansættes med Forpligtelse til at finde sig i den Forandring i Stilling og Indtægter, som maatte blive en Folge af, at Stavanger Sogneskole muligen i Fremtiden kunde blive delte eller omregulerede, eller at Skoleinspektørposten afvikles fra Klosterbestillingen. Ansøgninger, stiledes til Kristiansands Biskop, indsendes til Stavangers Kirkeinspektion 6 Uger fra Dato i frakterede Breve.

Stavanger 27 Juli 1868.

En Omgangsfolelærerpøst i Anefjords Baalands og Anefjords Skolekredse i Haa Præstegjeld er ledig. Undervisningstid 27 Uger, Lærersløn 1 Spd. pr. Skoleuge og Kosthold in natura. Andragender om denne Pøst indsendes inden 6 Uger fra Dato til Haa Skolekommission. Den 15de Aug. 1868.

I Namdals Sogn under Silfjords Præstegjeld er fra 14de Oktober d. A. en Lærerpøst ledig. Skolen holdes aarlig 12 Uger i den ene Kreds i lejet Lokale, og 6 Uger i Omgangen i den anden. Lønnen er 1 Spd. 30 Skill. pr. Uge. Undervisningstiden vil senere blive forøget med 6 Uger. Ansøgninger, forsynede med de fornødne Attester og stiledes til Christianiansands Stiftsdirktion, indsendes inden 4 Uger i frakterede Breve til Sognepræsten i Silfjord.

Bekjendtgjørelse.

Tredielærerpøsten ved Byens Almueskole, som strax bliver at tiltræde, kundgjøres herved ledig med en aarlig Løn af 180 Spd. indtil Videre for 33 Timers ugentlig Undervisning for indtil 14 Forberedelsesklassen. Der forberedes 3 Maaneders Opfølgelse fra begge Sider. Andragender desangaaende, stiledes til Østre Nedenæs Provsti, vedes i betalte Breve indsendte til Under tegnede, Sognepræst til Nilsens Præstegjeld, 6 Uger fra Dato af.

Nilsen, 11te August 1868.

P. B. Wettergreen.

Lærerpøster.

Plads for en Kredsfølelærer i Waagen Hovedsogn i Løstøen er ledig. Undervisningstiden er 24 a 36 Uger aarlig og aflønnes med 2 Spd. 60 Skill. pr. Uge foruden Kost og Logis in natura. 6 Ugers Opfølgelsestid fra Læreren Side forbeholdes. Pøsten kan tiltrædes i August Maaned. Andragender om samme stiles til Tromsø Stiftsdirktion og indsendes portofrit til Sognepræsten i Waagen.

I Gimsø Anner til Waagen er ligeledes Plads ledig for en Omgangsfolelærer med 2 Spd. Lønning ugentlig, og forøvrigt paa samme Bilskaar som ovenfor.

Kirkevaag den 31te Juli 1868.

Lærerpøsten ved Omgangsfolelæreren i Lyslands, Bredlands og Eikildskredse i Akerhusen under Noydelagets Provsti er ledig. Samlet Skoletid er 24 Uger til 1 Spd. for Skoleugen med Kost og Husrum paa Gaardene i Skoletiden. Ansøgninger indsendes til Sognepræsten inden Midten af September.

I Ekerfunds Præstegjelds Landsogn ere følgende Lærerpøster blevne ledige:

1. Kredsfølelærerpøsten i Helvigs, Hegrestads og Retlands Kredse.

2. Do. i Søstads og Hadlands Kredse. For Helvigs og Søstads Kredse holdes Skolen i lejet Lokale, for de øvrige paa Omgang. Skoletiden er 12 Uger for Helvigs, Hegrestads og Hadlands Kredse, for Retlands 8 og for Søstads 18 Uger. Lønnen er 1 Spd. pr. Skoleuge, Kosthold in natura, undtagen for Søstads og Helvigs Kredse, hvor Kostholdsgodtgjørelsen er 116 Skill. pr. Skoleuge.

Om disse Pøster kunne Andragender, ledsagede af Vidnesbyrd og stiledes til Kristiansands Stiftsdirktion, i betalte Breve indsendes til Ekerfunds Skolekommission for Landsognet inden 4 Uger fra Dato.

Ekerfunds Sogneskole, 3die August 1868.

Galsvor Bagge, forret. Sognepræst.

I Sveens Præstegjeld Vigebygds Annerfogn i Bergens Stift er en Skolelærerpøst ledig i Narvigs og Bratfests Kredse. Den aarlige Undervisningstid er 30 Uger i faste leiede Lokaler. Lønnen er 1 Spd. og 24 Skill. pr. Skoleuge og Kost in natura. Andragender om denne Pøst, ledsagede af Attester om Duellighed og christelig Wandel, stiledes til Bergens Stiftsdirktion, indsendes snarest muligt til Sveens Skolekommission.

Vigebygden den 11te August 1868.

G. A. Bull, forrettende Sognepræst til Sveen.

En Underlærerpøst

ved Almuskolen i Tistebalen under Fredrikshald er ledig, og kan tiltrædes strax. Løn 140 Spd. og Husleiegodtgjørelse 15 Spd. Derjom den ansættendes Lærer forstaaer at spille Harmonium, hvorom Oplysning ønskes meddelt, har han Udset til at blive antaget som Organist og Kantor ved Tistebalens Kapel med 20 Spd. i Løn. Andragender om denne Pøst stiles til Nedre Borgeselskabs Provsti og sendes til Under tegnede inden Udgangen af September.

Fredrikshald, 13de August 1868. N. Friis, Sognepræst.

I Kolvereid's Præstegjeld i Namdals Provsti er en Skolelærerpøst med 2de Kredse, Gudsborgs og Ramfjords Kredse, ledig med 30 Ugers Skole aarlig i begge Kredse. Lønnen er 2 Spd. pr. Skoleuge samt Logi og Kosthold in natura paa Skolestedet. I den ene Kreds er halvfast Skole, i den anden Omgangsfolelære. Man forbeholder sig Udgang til mulig Formindskelse i Skoleugernes aarlige Antal. Ansøgninger om denne Pøst, stiledes til Thronhjems Stiftsdirktion, sendes Kolvereid's Skolekommission inden 6 Uger fra Dato.

Kolvereid, den 8de August 1868.

R. Thorkelsen.

Et nyt Kursus ved Bøstevangens høiere Almueskole og Lærerpøst tager sin Begyndelse førstkommande første Oktober, paa hvilken Dag de, som ønske Optagelse, have at møde. Af Fortrindtaber kræves kun saa meget, som en vel forberedt Konfirmand pleier at besidde. De fornødne Attester bør medbringes.

Bøstevangen den 30te Juli 1868.

Joh. M. Lund.

Gjertsens Latinskole.

Inmeldelser til det nye Skoleaar som begynder i August modtages daglig paa Skolens Kontor, Stortingsgaden No. 6.

Christiania almindelige Brandforsikringselskab

Livsforsikringselskabet IDUN

med Aktiekapitaler: En Million Species tegner Forsikringer imod billige Præmier og liberale Vilkaar.

Hovedkontor: No. 5, Prindsens Gade. D. Kildal. Ths. Joh. Heftyte. Joh. H. Andresen. B. Dybwad. J. Gjerdrum.

Brandforsikrings-Selskabet

„NORDEN“

overtager Forsikringer i Landdistrikterne paa almindelige Landbonærings-Gjenstande til 1/4 pCt. eller 30 Skilling af 100 Spd. for Aaret; man henvender sig til Hovedcontoiret i Christiania eller nærmeste Agent. Jacob Ihlen. H. F. Løkke. Olaf Olsen.

M. Langaard. J. Birch.

C. F. Gjerdrum, adm. Directeur.

ALLAN LINE.

Udvandring til America.

Vi tillade os herved at underrette Passagererne om, at der nu paa ethvert af Montreal Ocean Steam Ship Companys Kongelige Postdampskibe er ansat en Scandinavisk Tolk og Steward, og endvidere at alle Passagerer ville herefter blive ledsagede fra Quebec til Chicago eller Grand Haven af en betroet Scandinavisk Conductor.

Herr. Brodahl junior, der i længere Tid har opholdt sig i Wisconsin, vil ledsage vore den 28de Dennes med Dampskibet Argo afreisende Passagerer fra Christiania til Grand Haven.

A. SHARPE & CO., 12 Toldbodgaden.

AMERIKA.

Befordring med „CUNARD LINE“ 1ste Klasse Kongelige Postdampskibe via London, Hull & Liverpool til alle Steder i Amerika, erholdes hele Aaret hos os efter billigste Fragtfart.

Dampskibe afgaa herfra hver Fredag til Hull og anden hver Torsdag til London.

Passagerindskrivning og alle fornødne Oplysninger hos Stolt Swang & Co. autoriserede Emigr.-Agent, Prindsens Gade No. 1. Christiania.

Armeens Underofficerer.

Underofficererne ved Skogns Bataillon agte at indgaa til Stortinget med Andragende om bedre Lønningvilkkaar for Armeens Underbefal, — og opfordre Armeens øvrige Underofficerer, der maatte være enige i, at den nuværende Afsløning er alt for knap, til bataillonsvis at indgive lignende Andragender.

Bergensposten.

Abonnement paa Bergensposten kan fra hvilken som helst Tid tegnes ved alle Postkontorer i Landet og i Christiania ogsaa hos Under tegnede, hvor enkelte Nummer kunne erholdes a 3 Skill. pr. Nummer. Annoncementil Bergensposten besørjes uden anden Udgift end Annoncementets Kostende.

Abt. Cammermeyer, Juveler Tøstрупs Gaard, Kirkegaden.

Om Husdyrenes Fodring i Misværetaar.

af J. Arrhenius.

Af denne i femte Blade og Tidsskrifter varmt anbefalede Bog, indeholdende en Fortegnelse over de Fodervarter, der i Misværetaar kan benyttes, samt Anvisning til Sammes hensigtsmæssige Tilberedning etc., vil i Commission hos Under tegnede udkomme en Oversættelse, hvis Pris ikke vil overstige 16 Skilling.

Bogen vil sandsynligvis kunne omsendes i de allerførste Dage af September. Landhusholdnings-Selskaber og Andre, der paa een Gang pr. Contant tage mindst 50 Expl. erholde paa disse 10 Friexempl. paa 75 Expl. 15 Friexempl. paa 100 Expl. 20 Friexempl. osv. Vedres bedes indsendt snarest muligt for at Dplagets Størrelse kan bestemmes og Bogladepriisen, om talrige Ordres indløbe, om muligt noget nedsættes.

Christiania den 19 August 1868.

Abt. Cammermeyer.

Hos R. C. Grøntoft i Christianssand er udkommet og faaes i Bogladene:

Sange for Skolen og Hjemmet.

Samlede og tildeels harmoniserede af Aug. Abrahamson.

2det Hefte. Pris indb. 15 Skill.

Navigationsslære i Udtog

til Brug ved Sømandsskolerne.

Den almindelige Navigation

Af D. Storm.

Pris indbunden 72 Skill.

I Bogladene faaes tilligeds:

Rettskrivnings- og Stilovesser

i Modersmaalet, udgivet af D. Stave. Pris 12 Skill.

Under Pressen er:

Erif Hoff. Treftemlige Børnesange, 1ste Hefte, Godt-hjødsubdage. — — — — — Lommebog for Sangforeninger, 1ste Hefte, Godt-hjødsubdage.

Hos S. D. Jullum i Kristiansund er udkommet og faaes i alle Bogladene: Liv i Norge. Af D. Sig. 2det Dplag. Pris 36 Skill. indbunden.

Paa mit Forlag er udkommet:

En liden Jordbeskrivelse for de første Begyndere ved Siegwart Peterfen. 2 1/2 Ark 8vo. Pris 8 Skill. J. W. Cappelen.

Hos Under tegnede og i Landets samtlige Bogladere faaes: En Samling Smaa Fortællinger for Skolen. Samlet og udgivet af D. Stave. Pris indb. 36 Skill. Jacob Dybwad.

Udkommet er og tilligeds i alle Bogladere:

For Tjenestepiger.

Af Hanna Winsnes. 2den rettede og forøgede Udgave. Pris 24 Skill. indbunden.

Indhold: Til Tjenestepiger i Almindelighed. — Barne-pigen. Barnepigens Aftenang. — Stuepigen. Stuepigens Bise. — Koffepigen. Koffepigens Bise. — Budeien. Budeiens Bise. — Fortællinger: 1. Sandhedens Seier. 2. Selene. 3. Huldren. 4. Urven. 5. Balkjolen. 6. Amerikareisen.

P. T. Mallings Forlagsboghandel.

Paa mit Forlag har forladt Pressen: Kortfattet Rettskrivningslære af Johan Schønheyder, Cand. mag. Pris i Papbind 6 Skill. J. W. Cappelen.

Paa mit Forlag er udkommet: Kortfattet Veiledning i Melkestel og Smørtilberedning for norske Gaardmønstere og Svær Uafser. 2det Dplag. Pris 8 Skill. J. W. Cappelen.